

Voorjaarsnota 2010

(inclusief bestuursrapportage 2010-I)

PS 39/10

8 juni 2010

Inhoudsopgave

- **Kern van de voorjaarsnota op één A4**

- A. Financieel kader 2010-2015**

1. Context en opzet voorjaarsnota
2. Afronding bestuursperiode
3. Budgettaire prognose 2010-2015 (totaalbeeld)
4. Regulier budgettair kader
5. Beleidsmatige mutaties
6. Agenda van Brabant (uitgangspunten en ombuigingen)
7. Risicopositie en weerstandsvermogen
8. Bestuursrapportage 2010-I
9. Personele paragraaf

- B. Toelichting bij financieel verloop**

Actualisering budgettair kader (nadere toelichting bij hoofdstuk 4)

- C. Bijlagen**

- I. Provinciefonds
- II. Incidentele ombuigingen (€ 23,3 mln plus € 10 mln)
- III. Bestuursrapportage 2010-I
- IV. Investeringschema 2010 e.v.
- V. Indexpercentages begroting 2011 e.v.
- VI. Nieuwe instellingsbesluiten

Kern van de voorjaarsnota op één A4

0. De uitvoering van de zes bestuursakkoordprogramma's, de investeringsimpuls infrastructuur, Samen investeren in Brabant en reconstructie landelijk gebied ligt op schema (hoofdstuk 2). Dit geldt ook voor het maatregelenpakket kredietcrisis, met de aantekening dat er een voorstel bij de Staten ligt tot herijking van het programma.
1. In de voorjaarsnota (hoofdstuk 5) wordt ruimte vrijgemaakt voor enkele beleidsprioriteiten en gewenste bijstellingen in de beleidsuitvoering, bestaande uit:
 - knelpunten in relatie tot de jaarrekening 2009 en 1^e bestuursrapportage 2010;
 - voorfinanciering EHS, extra budget IDOP's en de termijfinanciering PWP;
 - enkele overige bestedingen, waaronder uitvoeringskosten Agenda van Brabant. Overige beleidsintensivering en bijstellingen worden opgevangen binnen de lopende programma's (bestuursrapportage hoofdstuk 8).
2. Om de begroting 2010-2011 sluitend te maken, zal op onderdelen bestaand beleid moeten worden geschrapt (oud-voor-nieuw). Dit leidt tot:
 - € 23,3 mln aan incidentele ombuigingen zoals eerder voorgesteld in de najaarsnota, maar is aangehouden en doorgeschoven naar 2010;
 - plus € 10 mln aan extra incidentele ombuigingen in 2011 (paragraaf 6.4).Deze ombuigingen liggen in lijn met de uitgangspunten van de Agenda van Brabant.
3. In de voorjaarsnota wordt het € 75 mln-ombuigscenario voor de jaren 2012-2015 uit de Agenda van Brabant verankerd (paragraaf 6.2). Agenda en voorjaarsnota lopen daarmee 1-op-1. Om de opbouw naar het € 75 mln-niveau in 2015 te overbruggen, wordt in 2012-2014 tijdelijk gebruik gemaakt van de effecten van een balansverkortening (paragraaf 6.3).
4. Kijken we naar de inkomstenontwikkelingen, dan is het beeld aldus:
 - een plus t.o.v. onze eerdere raming rendement Essent-kapitaal (paragraaf 4.2);
 - stagnerende inkomsten opcentenheffing MRB;
 - € 10 mln extra nadeel door de korting op het provinciefonds (paragraaf 4.3).
5. De meerjarenbegroting 2010-2015 is in evenwicht, inclusief (zie paragraaf 6.1):
 - a. € 50 mln op jaarbasis voor het beoogde infrastructuurfonds als onderdeel van de investeringsstrategie uit de Agenda van Brabant;
 - b. € 50 mln op jaarbasis horizonruimte in 2012-2015 na het stoppen van de huidige bestuursakkoordprogramma's eind 2011;
 - c. € 15 mln op jaarbasis als risicobuffer voor o.a. prijs- en loonkostenontwikkeling, ontwikkeling MRB, effecten van inkrimping rijksbegroting op provinciefonds.
6. Met betrekking tot onze risicopositie zijn er twee brandpunten:
 - a. grote onzekerheid over verdere rijksbezuinigingen en de herverdeling van het provinciefonds (paragraaf 4.3);
 - b. om de overprogrammering B5-programma op te vangen, willen we vanaf nu alle meevallers en onderuitputtingen voor dit doel reserveren (paragraaf 2.3).

1. Context en opzet voorjaarsnota

Inleiding

Door de financieel-economische crisis zal de overheid het de komende jaren fors zuiniger aan moeten doen. Ook de provincie ontkomt daar niet aan. Meer dan ooit staan we voor fundamentele keuzes: niet van alles een beetje minder, maar een heroverweging van waarmee de provincie zich wel of niet bezig houdt en waar we als Brabant het verschil willen maken. Dit moet uitmonden in de “Agenda van Brabant” die de leidraad vormt voor onze toekomstige taken en ambities.

Agenda van Brabant

Over de Agenda van Brabant heeft 28 mei jl. een opiniërende bespreking plaatsgehad in Provinciale Staten. Daarbij is gesproken over het nieuwe profiel van de provincie met bijbehorende taken en rollen (Agenda van Brabant: traditie en technologie), de noodzakelijke ombuigingen (Afronding takendiscussie: profielversterkend ombuigen) en de beschikbare investeringsruimte (Investeringsstrategie: Brabant investeert in de toekomst). In vervolg op het debat hebben wij uw Staten op een aantal punten nog een nadere schriftelijke toelichting gegeven (Memorie van antwoord 29/10D). De besluitvorming over de Agenda staat gepland voor de Statenvergadering op 11 juni a.s.

In deze voorjaarsnota richten wij ons op het financiële kader voor de Agenda. Dat betreft in het bijzonder de bezuinigingsopgave van € 75 miljoen structureel die nu in de meerjarenbegroting wordt verankerd.

Afronding bestuursperiode 2007-2011

Met deze voorjaarsnota wordt tevens het laatste jaar ingeluid van de huidige bestuursperiode. Dit betekent dat we gaandeweg toewerken naar een afronding van het bestuursakkoordprogramma. Hiervoor worden enkele aanvullende voorstellen gedaan en financiële knelpunten opgelost. Om de begroting sluitend te krijgen, moet € 10 miljoen extra ruimte worden vrijgemaakt naast de € 23 miljoen die we vorig jaar hebben voorgesteld in de najaarsbrief. Bij dit pakket aan incidentele ombuigingen hebben we vooral laten meewegen dat de bestuursakkoordsafspraken zo veel mogelijk overeind blijven.

Uitgangspunten voorjaarsnota

In deze voorjaarsnota laten we ons leiden door de bestuursakkoordsafspraken, de voorstellen voor de Agenda van Brabant en de door de Staten naar voren gebrachte wens met betrekking tot o.a. de EHS en IDOP's. Zodoende ligt het accent van deze voorjaarsnota op de financiële vertalingen en kaderstelling. Het beleidsinhoudelijke debat zal gevoerd worden bij de Agenda van Brabant en bij de begrotingsbehandeling in het najaar.

Gelet op de noodzakelijke ombuigingen stellen we ons verder terughoudend op ten aanzien van nieuwe bestedingsvoorstellen. Onze lijn is dat intensiveringen en beleidsbijstellingen zoveel mogelijk binnen het desbetreffende begrotingsprogramma worden opgelost. Dat kan door middel van herprioriteringen (verschuivingen tussen begrotingsproducten) of door gebruik te maken van onderuitputtingen en overheveling van bedragen (verschuivingen tussen jaren).

Tot die laatste categorie rekenen wij ook de knelpunten zoals die aanvankelijk waren opgenomen in het Statenvoorstel bij de jaarrekening 2009. Hierbij gaat het in de meeste gevallen om restantbedragen 2009 die niet voldoen aan de overhevelingscriteria (matching met gelden van derden en aangegane subsidieverplichtingen waarvoor in 2010 geen budget beschikbaar is), maar die we om bestuurlijke en beleidsinhoudelijke redenen willen behouden voor het oorspronkelijke doel. De Commissie Bestuur en Middelen heeft 21 mei jl. geoordeeld dat deze voorstellen niet thuishoren in de jaarrekening maar in de voorjaarsnota. Om die reden is de voorgestelde aanwending van het rekeningresultaat doorgeschoven naar deze nota en zijn de financiële knelpunten uit de jaarrekening meegenomen in de afweging met betrekking tot de uitvoering van het bestaande beleid.

Indeling en tijdpad

De voorjaarsnota is opgebouwd uit drie delen:

- deel A behandelt de hoofdpunten van het financiële beleid en schetst het financiële kader voor de Agenda van Brabant;
- deel B bevat enkele financieel-technische toelichtingen, waarbij voornamelijk wordt ingegaan op het budgettaire verloop 2010 e.v.;
- in deel C zijn diverse bijlagen opgenomen, waaronder de financiële bijstellingen die zijn verbonden met de bestuursrapportage 2010-I.

Omdat de voorjaarsnota vlak na de jaarrekening wordt uitgebracht, wordt hier slechts in het kort stilgestaan bij de voortgang in de beleidsuitvoering. Begin volgend jaar komen we met een evaluatie van de uitvoering van het bestuursakkoord 2007-2011. Daarnaast kunt u binnenkort de midterm review van de revitalisering landelijk gebied en de evaluatie van het kredietcrisisdossier tegemoet zien.

Ook bij de 1^e bestuursrapportage over de maanden januari t/m april beperken we ons – conform de afspraken met de Werkgroep verbetering begroting – tot de hoofdpunten en budgettaire consequenties. Een volledig overzicht van afwijkingen op beleidsinhoudelijke prestaties wordt als afzonderlijk katern toegevoegd aan de komende begrotingswijziging.

De met deze voorjaarsnota corresponderende begrotingswijziging voor het lopende boekjaar 2010 wordt eind juni nagezonden. De wijzigingen voor 2011 e.v. inclusief het voorgestelde ombuigingenpakket worden opgenomen in de nieuwe begroting 2011 die in september wordt uitgebracht.

De voorjaarsnota staat geagendeerd voor de commissievergaderingen van 25 juni a.s. Voorafgaand wordt de nota op 18 juni besproken in de Rekeningcommissie. De besluitvorming heeft plaats in de PS-vergadering van 9 juli.

2. Afronding bestuursperiode

Het komende jaar staat in het teken van de afronding en verankering van het bestuursakkoordprogramma Vertrouwen in Brabant. Dat geldt in het bijzonder voor de zes programmalijnen, de infrastructuurimpuls uit het bestuursakkoord, het programma Samen investeren in BrabantStad, het programma landelijk gebied en het maatregelenpakket kredietcrisis dat in 2009 van start is gegaan. Hierna volgt een beknopt overzicht van de financiële stand van zaken en van de planning voor 2010-2011.

2.1 Bestuursakkoord Vertrouwen in Brabant

Voor de uitvoering van de zes bestuursakkoordprogramma's is voor 2008-2011 circa € 200 mln geraamd (*). Hiervan is in 2008-2009 bijna € 73 mln gerealiseerd en van het voor de jaren 2010 en 2011 resterende bedrag van € 126 mln is inmiddels ruim € 38 mln verplicht. De programma's liggen goed op koers en de grondregels van "samen, integraal, vernieuwend en zichtbaar" krijgen steeds meer gestalte. Voorbeelden daarvan zijn de kanaal- en spoorzones, de dorpen derby, de proeftuinen en Merk Brabant. De doelstellingen van het programma Vertrouwen in Brabant worden voor een deel uitgevoerd in het kader van het programma Samen investeren in BrabantStad.

Voor een overzicht van de belangrijkste resultaten in 2009 kan worden verwezen naar de Bestuurlijke samenvatting bij de jaarverantwoording (PS 30/10). Daarin zijn ook de financiële overzichten opgenomen met betrekking tot het bestuursakkoord, Samen investeren, programma landelijk gebied en het maatregelenpakket economische recessie.

Tot nu toe zijn voor de zes programmalijnen afzonderlijke jaarplannen opgesteld. Voor 2011 willen we komen tot één programmaplan waarin de deelprogramma's zijn geïntegreerd. Daarmee voldoen we aan het verzoek van uw Staten om meer uniformiteit en kan ook de samenhang tussen de programmalijnen beter tot zijn recht komen. Het programmaplan 2011 wordt u aangeboden in combinatie met de begroting. Vooruitlopend op de aangekondigde evaluatie van het bestuursakkoord begin 2011, zal daarbij in het kort ook worden ingegaan op de stand van de realisatie.

*) Het totale bestuursakkoordprogramma beslaat een volume van ruim € 435 mln (exploitatiebudgetten), verdeeld over 6 programmalijnen (€ 200 mln), overige BA-gerelateerde onderwerpen (€ 160 mln) en voortzetting bestaand beleid (€ 75 mln).

2.2 Infra-impuls Bestuursakkoord

Een tweede pijler van ons bestuursakkoord (onderdeel programma Bereikbaar Brabant) betreft de investeringsimpuls van € 400 mln voor infrastructuur, die zich toespitst op de verbetering van provinciale wegen (o.a. N284, N285 en N272), de reconstructie van de N261, regionale uitvoeringsprogramma's, OV-netwerk BrabantStad (met stedelijke spoorzones en stationsomgevingen) en de uitvoering van de strategische visie goederen-

vervoer. Van de € 400 mln is € 32 mln gerealiseerd en € 57 mln verplicht. De overige ruim € 300 mln staan gepland voor de jaren 2010-2015 (zie investeringsprogramma bijlage IV).

2.3 Samen investeren in BrabantStad

In 2007 is met de 5 grote Brabantse steden een gezamenlijk investeringsprogramma overeengekomen waaraan de steden € 600 mln bijdragen en de provincie € 350 mln. Inclusief participaties van derden moet het totale programma uitkomen op € 1,4 miljard. Van de door de provincie toegezegde € 350 mln is voor ruim € 317 mln aan projecten ingepland. Bijna € 182 mln hiervan is inmiddels definitief beschikbaar en ruim € 135 mln aan projecten zit in de pijplijn. Daarnaast is bij de voorjaarsnota 2009 € 18 mln bestemd voor B5-projecten in het kader van het Operationeel Programma Zuid-Nederland (OP-Zuid). Dit programma wordt medegefinancierd uit het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en richt zich op de versterking van de werkgelegenheid en concurrentiekracht in Zuid-Nederland. In dit verband is besloten om het arrangement te verruimen en € 12,5 mln van het beschikbare budget volledig in te zetten voor de cofinanciering van OP-Zuid-projecten (zie notitie BM-0872).

M.b.t. het B5-programma is een overprogrammering afgesproken van 20%. Hiervoor is aanvullend op de Risicoreserve een buffer aangehouden van € 44 mln, die vorig jaar door Provinciale Staten met € 27,5 mln is teruggebracht ten behoeve van het Provinciaal waterplan (PWP). Op dit moment is er geen directe aanleiding om de reserve op te hogen, pas in het najaar is een betere inschatting te maken van hoe het programma zal uitkristalliseren. De steden hebben tot 1 januari 2011 de tijd om hun projecten op te starten en tot 1-1-2013 om deze af te ronden. Projecten die afvallen verkleinen het financiële risico van de overprogrammering. Om het risico van de overprogrammering te kunnen ondervangen, zullen eventuele financiële meevallers en onderuitputtingen die zich in 2010 en 2011 voordoen bij voorrang worden gereserveerd voor de afdekking van de overprogrammering. De volledige balans zal begin 2011 kunnen worden opgemaakt.

2.4 Programma Landelijk Gebied (PLG)

Brabant investeert in een vitaal, mooi en gezond platteland. Het platteland is voor onze provincie een vestigingsfactor van groot belang en de regietaak m.b.t. gebiedsontwikkeling is dan ook als kermtaak opgenomen in de Agenda van Brabant.

In 2005 zijn de reconstructie- en gebiedsplannen vastgesteld, destijds uitgaande van een uitvoeringsperiode van 12 jaar (2005-2017). In 2007-2013 wordt er gewerkt langs de lijnen van het Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied (PMJP 2007-2013), dat mede gebaseerd is op de Bestuursovereenkomst Investeringsbudget Landelijk Gebied (BO-ILG). In juli zal de midterm review ILG voor Brabant gereed komen en worden aangeboden aan de Minister van LNV. Uit de concept-rapportage blijkt dat vele projecten in uitvoering zijn genomen of al met succes zijn afgerond (zie notitie RM-1563). De totale investeringen in de periode 2007-2013 bedragen ruim € 1,45 miljard (inclusief een rijksbijdrage van € 442 mln).

Voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is sinds 2007 2.500 hectare verworven. Ten aanzien van beek- en kreekherstel is bijna 200 kilometer in aanleg of al gerealiseerd, waarvan 87 km binnen de natte natuurparels en 104 km daarbuiten. Wat betreft leefbaarheid zijn bijna 50 integrale dorps- en ontwikkelingsplannen (IDOP's) opgesteld en de helft daarvan is in uitvoering. Ook de milieubelasting door veehouderijen neemt af: het aantal mensen dat geurhinder ondervindt is met 10% afgenomen en de uitstoot van ammoniak is vanaf 2000 tot begin 2010 met ruim 30% afgenomen. Van de ILG-doelen is ruim 60% in uitvoering of al gerealiseerd. Een groot aantal projecten zit in de pijplijn. Voor de budgetten die nog reesteren zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de partners in het landelijk gebied.

Voor de volledige tussenbalans en een vooruitblik op de periode 2013-2020 verwijzen wij naar de MTR en de brief aan de minister van LNV die geagendeerd staan voor de vergadering van de Commissie RM in juni en de daarop volgende PS-vergadering in juli.

Voor de realisatie van de EHS is continuïteit in de grondverwerving van groot belang. Het daartoe beschikbare rijks- en provinciale budget (samen €117 mln) is echter ontoereikend gebleken. Het voorstel is nu om aanvullend € 70 mln voor te financieren. De hieraan verbonden rentekosten zijn in deze voorjaarsnota opgevoerd als aanvullend beleidsvoorstel (hoofdstuk 5).

Naar aanleiding van het verzoek vanuit Provinciale Staten is in deze voorjaarsnota tevens een voorstel opgenomen om een extra budget vrij te maken voor integrale dorpsontwikkelingsplannen.

2.5 Maatregelenpakket kredietcrisis

In februari 2009 is een omvangrijk maatregelenpakket opgezet om de economische recessie tegen te gaan en te investeren in kansrijke projecten in Brabant. Alle maatregelen (in totaal 14 onderdelen) zijn inmiddels in uitvoering. Aan subsidies, garanties en leningen is circa € 116 mln gerealiseerd en/of verplicht.

In vogelvlucht: Ter versterking van de arbeidsmobiliteit is geïnvesteerd in de versnelling in de ontwikkeling van de 7 HRM-servicecentra. De bouw van circa 2.300 woningen is vlotgetrokken; een ongeveer even groot aantal woningen is in behandeling. Van de ongeveer 800 beschikbare Brabantse verkoopgaranties zijn 380 aanvragen ingediend. In totaal zijn reeds 330 startersleningen verstrekt. Er zijn ruim 5.200 subsidieaanvragen en bijna 800 leningaanvragen voor duurzaam bouwen. Een proef met 50 elektrische voertuigen in 's-Hertogenbosch is gestart en enkele tientallen projecten voor behoud en uitbouw van innovatieve kennis en bedrijvigheid zijn in voorbereiding. In totaal zijn 27 restauratieprojecten gestart en is de loketfunctie voor ondernemers versterkt door o.a. websites, helpdesk en seminars. Er zijn 27 leningen verstrekt uit het MKB-innovatiefonds, een eerste spin-off onderneming is gerealiseerd en 5 herstructureringsprojecten (in totaal 43 hectare) zijn in uitvoering.

Over de voortgang van de projecten en de voorstellen tot aanpassing van het programma wordt gerapporteerd in een tussenevaluatie die is aangeboden voor de vergadering van de Commissie EMG in juni (EMG-1044).

In de Agenda van Brabant en in de bijbehorende Investeringsagenda is het regionaal economisch beleid aangemerkt als één van onze kerntaken als middenbestuur. In dat verband zal verder nagedacht moeten worden over hoe we onze activiteiten op dit terrein structureel kunnen invullen. Op dit moment beperkt het structurele budget zich tot de basisinfrastructuur van netwerken en kleinere subsidies, terwijl voor de majeure thema's en projecten hoofdzakelijk incidentele middelen worden ingezet (Dynamisch Brabant, maatregelenpakket kredietcrises, herstructurering bedrijventerreinen). Bij de start van de nieuwe bestuursperiode zal gekeken moeten worden naar een meer structurele financiële basis om onze rol op het economisch beleidsterrein waar te kunnen maken.

3. Budgettaire prognose 2010-2015 (totaalbeeld)

In onderstaande tabellen wordt een totaalbeeld gegeven van de ramingen en bijstellingen in deze voorjaarsnota. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 worden de kernelementen toegelicht en in deel B van deze nota volgt een verdere specificatie.

Tabel Ia: Regulier budgettair kader (zie hoofdstuk 4)

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding (tussen haakjes de corresponderende tabel)						
saldo najaarsbrief 2009	1,0	1,5	51,3	50,6	48,6	37,7
reguliere financiële bijstellingen	12,5	-13,0	-6,2	-8,4	-5,3	-2,0
bruto begrotingsruimte	13,5	-11,5	45,1	42,2	43,3	35,6

Tabel Ib: Ruimtevragende maatregelen en intensiveringen (zie hoofdstuk 5)

knelpunten i.r.t. bestuursrapportage	-15,6	-0,8	-	-	-	-
preprioriteiten PS (provinciaal waterplan)	-	-	-3,0	-3,0	-3,0	-4,0
EHS voorfinanciering grondaankopen	-	-1,0	-2,5	-2,5	-2,5	-
IDOP's (herprioritering binnen PLG)	-	-	-	-	-	-
overige aanvullende bestedingen	-3,4	-10,1	0,9	-	-	-
ruimtevragende maatregelen	-19,0	-12,0	-6,4	-5,5	-5,5	-4,0

Tabel Ic: Agenda van Brabant (uitgangspunten en ombuigingen) (zie hoofdstuk 6)

spaar- en financieringsfonds infra	-	-	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
horizonplanning 2012-2015	-	-	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
risicobuffer	-	-	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
ombuigscenario € 75 mln (structureel)	-	-	32,9	37,3	55,9	75,0
effect balansverkorting	-	23,8	26,7	32,5	32,9	20,0
ombuigingen 2011 (incidenteel)	-	10,1	-	-	-	-
Agenda van Brabant	-	33,9	-55,3	-45,3	-26,2	-20,0

Tabel Id: Begrotingssaldo 2010-2015

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
saldo tabellen a t/m c	-5,5	10,4	-16,6	-8,5	11,7	11,7
doorschuiven begr.ruimte 2010-2012, respectievelijk 2012-2015 (som = 0)	6,0	-10,0	4,0	-	-	-
	-	-	14,0	9,0	-11,5	-11,5
begrotingssaldo bij voorjaarsnota	0,5	0,4	1,4	0,5	0,2	0,2

4. Regulier budgettair kader

In dit hoofdstuk volgt een toelichting bij de reguliere financiële bijstellingen en ontwikkelingen. Nadere specificaties zijn opgenomen in deel B en C van de nota.

Tabel II: Regulier budgettair kader

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
saldo najaarsbrief 2009	1,0	1,5	51,3	50,6	48,6	37,7
besteedbaar resultaat 2009	5,5	-	-	-	-	-
actualisering Essent-middelen	3,1	-4,1	9,0	11,3	17,4	26,6
mutaties provinciefonds	0	-11,0	-12,2	-9,8	-9,8	-11,0
ontwikkeling MRB-opbrengst	-2,2	-4,1	-6,1	-8,0	-10,0	-10,0
uitgavenontw. bestaand beleid	5,7	8,5	2,3	-3,0	-2,9	-7,6
mutaties burap 2010-I	0,3	-2,3	0,8	1,2	-	-
bruto begrotingsruimte (zie tabel Ia)	13,5	-11,5	45,1	42,2	43,3	35,6

4.1 Saldo najaarsbrief en rekeningresultaat 2009

Vertrekpunt voor de budgettaire cijferopstelling is het saldo van de najaarsbrief 2009 en daarbij opgeteld het saldo van de jaarrekening 2009. Naar aanleiding van behandeling van de jaarrekening in de vergadering van de Commissie Bestuur en Middelen op 21 mei jl., is de resultaatbestemming bepaald op € 5,5 mln en zijn de aanvankelijk voorgestelde bestemmingen doorgeschoven naar de voorjaarsnota (zie Memorie van antwoord, PS 30/10D). Conform afspraak bij de najaarsbrief 2009 is bij de jaarrekening de dividendreserve weer aangevuld met € 20 mln.

4.2 Actualisering raming Essent-middelen

In de najaarsnota 2009 is een eerste en globale inschatting gemaakt van het budgettaire effect van de verkoop Essent. Referentiepunt vormde het oorspronkelijke dividendniveau van € 122,5 mln op jaarbasis. Dit niveau is opnieuw het startpunt voor de herberekening in deze voorjaarsnota.

In een notitie van maart jl. aan de Commissie Bestuur en Middelen (BM-0860) hebben we een uiteenzetting gegeven over het beheer van het vermogen uit de verkoop van de aandelen Essent. Hiervoor zijn drie beleggingsdoelen gedefinieerd:

- compensatie van het weggevallen dividend van € 122,5 mln per jaar;
- beschikbaarheid van nominaal € 1 miljard voor de beoogde investeringsagenda;
- bescherming van het vermogen tegen waardevermindering door inflatie.

Onder de beleggingen vallen het aandeelhouderschap in Attero (Essent Milieu), Enexis en EPZ, de verstrekte brugleningen aan Enexis, de escrows, de directe opbrengsten van de verkoop van het productiebedrijf van Essent waarvoor obligaties zijn aangekocht, evenals de inzet van de structureel overvloedige liquiditeiten (voorheen ondergebracht onder de noemer belegd kasgeld).

Om de beleggingsdoelen te realiseren, worden drie portefeuilles ingericht, namelijk:

1. Een immunisatieportefeuille die een rendement moet genereren ter compensatie van de weggevallen dividenden. Deze portefeuille bestaat uit obligaties van Europese staten en banken met de grootst mogelijke kredietwaardigheid (AAA). De obligaties worden niet tussentijds verkocht (de belegging is “eeuwigdurend”), er is een gelijkmatige spreiding van herbeleggingen over de looptijd en het rendement is gelijk aan een gemiddeld marktrendement dat overeenkomt met het gekozen lage risicoprofiel. Voor de eerste jaren wordt een rendement verwacht van gemiddeld 3,45%.
2. Een investeringsagenda-portefeuille die tot doel heeft dat op de gewenste tijdstippen de middelen beschikbaar zijn voor uitvoering van de investeringen. Ook deze portefeuille is opgebouwd uit obligaties, met dien verstande dat de vervaldata en herbeleggingen worden afgestemd op de liquiditeitsplanning van de investeringsagenda. Of deze portefeuille uiteindelijk een bedrag op zal leveren van € 1 miljard, is onder meer afhankelijk van het al dan niet doorgaan van de verkoop van EPZ, van de uitkeringen vanuit de escrow-fondsen en het tempo waarin de investeringsagenda tot uitvoering komt. Samenvattend ziet het profiel van de investeringsagenda-portefeuille er als volgt uit:
 - zekere inkomsten van € 490 mln, opgebouwd uit € 370 mln aan obligatiebeleggingen plus het rendement hierop;
 - redelijk zekere inkomsten van € 160 mln, opgebouwd uit een voorzichtig ingeschatte 50% vrijval van de general escrow Essent van € 134 mln plus het rendement hierop;
 - onzekere inkomsten van € 350 mln uit de verkoop van EPZ en het rendement hierop, plus eventueel een deel van de overige 50% escrow.
3. Een indexatieportefeuille om de jaarlijkse inkomsten uit de immunisatieportefeuille zoveel als mogelijk te laten meegroeien met de inflatie.

Voor het budgettaire kader is hier alleen de immunisatieportefeuille van belang. Het rendement van de investeringsportefeuille wordt herbelegd en komt ten goede van de investeringsagenda. De opbouw van een indexatieportefeuille blijft voorlopig achterwege. Binnen de immunisatieportefeuille kan een bescheiden inflatiecompensatie van naar verwachting 0,4% worden gerealiseerd.

Het rendement van de immunisatieportefeuille dat in de plaats komt van de voorlopige ramingen uit najaarsbrief, ziet er als volgt uit:

Tabel III: Rendement immunisatieportefeuille (raming per 1 mei 2010)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
a. dividend Enexis	20,7	14,3	23,0	23,0	23,0	23,0
b. dividend Attero	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
c. rente bruglening Enexis	25,8	25,8	25,8	21,3	21,3	14,9
d. rente escrow en CBL-fonds	0,8	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
e. rente obligaties (3,45%)	66,6	66,6	66,6	72,8	72,8	79,7
f. totaal immunisatieportefeuille	117,1	110,3	119,0	120,7	120,7	121,3
g. raming najaarsbrief 2009	111,0	109,2	106,8	108,0	108,5	97,7
hoger geraamd rendement	6,1	1,1	12,2	12,7	12,2	23,6
h. bijstelling rendement kasgeld	-3,0	-5,2	-3,2	-1,4	5,2	3,0
i. actualisering uitzetting Essent-middelen (per saldo)	3,1	-4,1	9,0	11,3	17,4	26,6

Appendix tabel III

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
f. totaal immunisatieportefeuille	117,1	110,3	119,0	120,7	120,7	121,3
j. rendement herbelegd in investeringsportefeuille	9,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6
k. totaal (exclusief indexatie) in vergelijking met € 122,5 mln	126,7	121,9	130,6	132,3	132,3	132,9

Uit de cijferopstellingen zijn twee conclusies te trekken:

1. De raming uit de najaarsbrief (regel g) wordt nu naar boven bijgesteld (regel f). Dit komt door de optimalisering van de verhouding tussen immunisatieportefeuille en geplande investeringsagenda, naast het feit dat in de najaarsbrief nog is uitgegaan van een lagere rente.
2. Als we rekening houden met een jaarlijkse rente-opbrengst van € 11,6 mln van de obligaties die zijn ondergebracht in de investeringsportefeuille (regel j), dan blijkt dat het oorspronkelijke dividendniveau van € 122,5 mln ruimschoots wordt gehaald (regel k).

Toelichting bij overige regels uit de tabel:

- a. Ervan uitgegaan wordt dat de pay-out ratio van het netwerkbedrijf Enexis vanaf 2012 verhoogd wordt van 30% naar 50%.
- c. Op het moment dat delen van de bruglening vrijvallen, heeft een herbelegging plaats in obligaties (verschuiving van regel c naar e).
- e. Voorlopig wordt een rente aangehouden van gemiddeld 3,45% om begin volgend jaar te bezien of dit nog iets kan worden verhoogd. De extra rente op het agiodeel wordt ingezet voor afschrijving van het agio en is per saldo budgettair neutraal.

- h. In de nieuwe obligatieportefeuille en het treasurybeheer wordt ook het structureel belegd kasgeld betrokken. In verband hiermee – en mede op basis van onze nieuwe liquiditeitenplanning – moet de huidige raming van belegd kasgeld naar beneden worden bijgesteld. Dit heeft tot gevolg dat voor 2011 eenmalig een nadelig saldo uit de bus komt (regel i).

4.3 Mutaties provinciefonds

Tijdelijke verdeling 2011

De afgelopen maanden is onderhandeld over een verdeelvoorstel voor alleen het jaar 2011. Er is een compromis bereikt dat uitgaat van een korting van € 290 mln (bijlage Ia) waarin Brabant een aandeel levert van € 49,4 mln. Dit is circa € 10 mln meer dan de € 40 mln die we op basis van de bestaande verdeelsleutel bij de najaarsbrief hebben ingeboekt. Benadrukt is dat deze verdeling op geen enkele wijze vooruitloopt op de uitgangspunten die voor een nieuw model vanaf 2012 gaan gelden.

Korte terugblik op Rfv-advies

In 2008 heeft de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) in opdracht van de fondsbeheerders (BZK en Financiën) en van het IPO onderzoek gedaan naar de financiële verhouding tussen Rijk en provincies. In maart 2009 heeft de Rfv haar advies uitgebracht. De twee belangrijkste bevindingen van de Rfv zijn dat de provincies met € 597 mln minder toe kunnen en dat er aanleiding is een vermogensrendementsmaatstaf in te voeren. Het IPO heeft hierop een contra-expertise laten uitvoeren door de Commissie Boorsma. De commissie heeft grote bezwaren tegen de onderbouwing en berekeningsmethode van de Rfv en komt uit op een veel kleiner verschil, namelijk € 155 mln.

Commissie Stuiveling

Om de patstelling te doorbreken, is in IPO-verband besloten tot de instelling van een onafhankelijke commissie met de opdracht om nog eens goed te kijken naar de uitgangspunten van de Financiële verhoudingswet en na te gaan op welke wijze rekening dient te worden gehouden met de overige eigen middelen (uit vermogen), de belastingcapaciteit, evenals andere voorzieningen en specifieke uitkeringen. De Commissie onder voorzitterschap van mevrouw Stuiveling (president Algemene Rekenkamer) heeft januari jl. haar voorstellen gepresenteerd. Die voorstellen blijven dicht in de buurt van het Rfv-rapport. De vermogensmaatstaf wordt weliswaar geüniformeerd voor boekhoudverschillen, maar dat leidt nog steeds tot disproportionele uitkomsten die voor Brabant onacceptabel zijn.

Standpunt Noord-Brabant

In onze reactie op het rapport hebben we nogmaals aangegeven dat wij een brede verevening van vermogens principieel afwijzen. Het vermogen van de provincie(s) voert terug op tientallen jaren investeren in energiebedrijven, onder meer door een terughoudend dividendbeleid en actief aandeelhouderschap gericht op het borgen van het publieke belang. Dit is autonoom provinciaal beleid waarop we niet wensen te worden afgerekend. De Financiële-verhoudingswet gaat op dit punt uit van een verdelingsneutrale verwerking. Bovendien gaat het om geld dat is opgebracht door de burgers en het is aan

de burgers niet uit te leggen als provincies tegen elkaar worden uitgespeeld zonder daarbij ook de vermogens van de grote steden en overige inkomensstromen naar decentrale overheden te betrekken. Dat is meten met twee maten, immers:

1. Als de algemene inkomsten van de provincies (provinciefonds, belastinginkomsten en eigen inkomsten uit vermogen) zowel afzonderlijk als samen met de specifieke uitkeringen worden uitgedrukt per inwoner en per km², dan komt Noord-Brabant bij de huidige verdeling al in de onderste regionen uit. Als daarboven nog vermogen wordt herverdeeld, dan brengt ons dat met afstand op de laatste plaats.
2. Tot nu toe is steeds geïsoleerd gekeken naar de provincies en niet naar gemeenten. Vermogens zijn ongelijk verdeeld over provincies en gemeenten. Illustratief is het feit dat Zuid-Holland (gemeenten en provincie) in 2009 in totaal € 150 mln dividend van Eneco ontving, net zoveel als Brabant (gemeenten en provincies) van Essent.
3. Daar komt bij dat de Randstad (provincies en gemeenten) al ruimschoots specifiek gecompenseerd wordt voor bijzondere opgaven. Zo blijkt dat van de belangrijkste geldstromen (provinciefonds, gemeentefonds, MIRT-, GSB-, FES- en VROM-gelden) gemiddeld circa € 1.900 euro per inwoner neerslaat in de drie Randstad-provincies en slechts € 1.350 per inwoner in de negen regioprovincies (in Brabant gemiddeld zelfs € 1.200).

Verder zijn we van mening dat het verdeelmodel gebaat is bij een beperkt aantal robuuste maatstaven, geënt op het nieuwe profiel van de provincies conform het advies van de Commissie Lodders en het bestuursakkoord Rijk-provincies met het accent op ruimte en economie. Bij die maatstaven kan gedacht worden aan, naast een substantiële vaste voet, inwonertal, oppervlakte en een economische parameter. Dan ook is het model politiek-bestuurlijk herkenbaar, wat het huidige model niet is.

Ook andere provincies hebben om hun moverende redenen de verdeelvoorstellen van de Rfv en de Commissie Stuivering afgewezen. Binnen het IPO is er echter geen draagvlak gevonden voor een alternatieve (en meer evenwichtige en rechtvaardige) verdeling.

Kabinetsstandpunt

April jl. heeft het Kabinet zijn standpunt kenbaar gemaakt over het Rfv-advies en over de tijdelijke oplossing voor 2011. De staatssecretaris van BZK schrijft aan de Tweede Kamer dat een structurele korting van € 300 mln haalbaar en verdedigbaar is en dat het voornemen om € 300 mln uit te lichten dus in stand kan blijven. Hiermee wordt de besluitvorming over het Rfv-advies als afgerond beschouwd, echter met de toevoeging dat “eventuele volgende ingrepen in het brede kader van de heroverweging worden geplaatst, waarbij ook een relatie met de provinciale taken zal worden gelegd”.

Het Kabinet wil nu zo snel mogelijk komen tot een nieuw verdeelmodel “dat recht doet aan de uitgangspunten van de Financiële-verhoudingswet dat provincies in gelijke omstandigheden een gelijke financiële uitgangspositie hebben”. “Dit betekent dat in het nieuwe verdeelmodel een maatstaf voor vermogen zal worden opgenomen”. De fonds-beheerders streven ernaar om per 1 januari 2012 het nieuwe verdeelsysteem in te laten gaan. De Tweede Kamer zal hierover uiterlijk in het voorjaar 2011 worden geïnformeerd, aldus de brief van de staatssecretaris.

Naar aanleiding van deze brief en in relatie tot het nieuwe provinciale profiel, hebben uw Staten op 23 april jl. een motie aangenomen (bijlage Ib) waarin gesteld wordt dat een verdergaande nivellering de beoogde provinciale autonomie ernstig ondergraaft. “Noord-Brabant wil voor Nederland een krachtige economische motor blijven en wenst geen nieuw wingewest te worden”, aldus de motie die wij onder de aandacht hebben gebracht van de staatssecretaris (bijlage Ic).

Overeenkomstig de uitkomst voor 2011 verhogen wij in deze voorjaarsnota de afroaming nu tot € 50 mln structureel. Daarboven reserveren we een algemene risicobuffer van € 15 mln (tabel Ic en V). Hierbij moet echter worden aangetekend, dat over de omvang van wat ons boven het hoofd hangt nog grote onzekerheden bestaan.

4.4 Overige financiële bijstellingen

- Ontwikkeling MRB-opbrengst: De verwachting is dat de MRB-opbrengst zal afvlakken. Voor de komende jaren wordt nu uitgegaan van gelijkblijvende belasting-inkomsten van € 211 mln per jaar (zie tabel XII).
- Herijking lasten bestaand beleid: Hieronder worden verstaan de financieel-technische bijstellingen en actualiseringen (beleidsneutraal) met betrekking tot programmalasten, apparaatskosten, reserves en de financieringslasten en kapitaallasten. Een nadere toelichting hierop wordt gegeven in deel B van deze nota (tabel XIV).
- Mutaties die samenhangen met de bestuursrapportage 2010-I: In het kader van de bestuursrapportage (hoofdstuk 8) worden diverse bijstellingen doorgevoerd die budgettair neutraal worden opgelost, maar over de jaren heen een geringe budgettaire verschuiving tot gevolg hebben (tabel VIII).

5. Beleidsmatige mutaties

Bij de afronding van het bestuursakkoordprogramma en bij het in gang zetten van de Agenda van Brabant speelt een aantal onderwerpen waarvoor wij in deze voorjaarsnota extra middelen willen vrijmaken.

Tabel IV: Ruimtevragende maatregelen en intensiveringen

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
knelpunten i.r.t. bestuursrapportage	-15,6	-0,8	-	-	-	-
preprioriteiten PS (provinciaal waterplan)	-	-	-3,0	-3,0	-3,0	-4,0
EHS voorfinanciering grondaankopen	-	-1,0	-2,5	-2,5	-2,5	-
IDOP's	pm	pm	pm	-	-	-
naleving en controle:						
- Samen Sterk in Buitengebied (SSIB)	0	-0,4	-0,6	-	-	-
- handhaving landinrichting	-0,3	-0,2	-	-	-	-
- toezicht Verord. Stikstof en Natura	-0,1	-0,6	-0,3	-	-	-
ontwikkeling Brainport Avenue	-3,1	-	-	-	-	-
uitvoeringskosten Agenda van Brabant	-	-8,8	-	-	-	-
ruimtevragende maatregelen	-19,0	-12,0	-6,4	-5,5	-5,5	-4,0
(zie tabel Ib)						

Knelpunten in relatie tot bestuursrapportage 2010-I

Het pakket aan financiële knelpunten waar het hier om gaat, is opgebouwd uit de voorstellen die aanvankelijk waren opgenomen in het Statenvoorstel bij de jaarrekening en uit knelpunten die naar voren zijn gekomen bij de 1^e bestuursrapportage 2010. Het voorstel is om deze onderwerpen ten laste te brengen van de algemene middelen. Een totaaloverzicht is opgenomen in hoofdstuk 8 (tabel IX).

Preprioriteiten PS (provinciaal waterplan)

In het amendement m.b.t. het Provinciaal Waterplan van november 2009 is € 13 mln (hier afgerond op € 3 mln per jaar) aangemerkt als preprioriteit voor de volgende bestuursperiode 2012-2015.

Voorfinanciering grondverwerving EHS

In de Commissie Ruimte en Milieu d.d. 26 maart jl. is erop aangedrongen de grondverwerving voor de realisatie van de EHS te continueren. Dit willen we doen door een voorschot te nemen op de middelen van het rijk door € 70 mln voor te financieren (in 2 tranches van € 40 mln en € 30 mln). De rentelasten ad € 1,4 mln per jaar van de 1^e tranche kunnen in 2010 en 2011 worden opgevangen door herprioritering binnen begrotingsprogramma Natuur en landschap (zie bijlage IIIa). De rentekosten van de aanvullende € 30 mln belopen € 1,05 mln op jaarbasis en zullen zo mogelijk (in latere fase) worden gedekt uit boekwinsten op ruilgronden.

IDOP's

In het kader van de regeling Uitvoeren integrale dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's) zijn tot nu toe 32 aanvragen gehonoreerd tot een totaal provinciaal beschikbaar budget van € 27,1 mln. De regeling loopt 1 september 2010 af. In de regeling is opgenomen dat adviesaanvragen voor 1 juni binnen moeten zijn, willen zij in behandeling worden genomen. April jl. is het subsidieplafond van de regeling bereikt, waarvan we de Brabantse gemeentebesturen door middel van een brief op de hoogte hebben gesteld.

Voor 1 juni zijn bovenop de 32 reeds gehonoreerde aanvragen nog 18 subsidieaanvragen en 25 adviesaanvragen ontvangen. Deze zijn ambtelijk positief beoordeeld. Met deze aanvragen wordt een beroep gedaan op een provinciaal budget van € 34 miljoen. Uw Staten hebben gevraagd te onderzoeken of hiervoor binnen onze begroting oplossingen zijn te vinden.

Een eerste optie is het "slanker" uitvoeren van de regeling door de maximumbijdrage per uitvoeringsprogramma te verlagen van € 1 miljoen naar € 750.000. Hiermee zal een gemeente minder kunnen realiseren, maar de kern van de provinciale doelstellingen (integraliteit, actieve participatie van burgers(organisaties) en het stimuleren van de realisatie van overige revitaliseringsdoelstellingen) blijft overeind. De keuze voor een maximum van € 750.000 per uitvoeringsprogramma vertaalt zich in een extra benodigd budget van in totaal € 27 miljoen (in plaats van de eerder genoemde € 34 mln).

Wij hebben hiertoe de mogelijkheden binnen de provinciale begroting geïnventariseerd en dat levert voorsnog een volume op van € 4,5 miljoen, namelijk:

- € 0,9 miljoen uit de subsidieregeling voor leefbare wijken;
- € 0,8 mln rijksmiddelen "Sociaal Economische Vitaliteit van het platteland";
- € 2,8 mln overheveling IDOP's-middelen 2009 naar 2010, opgenomen in hoofdstuk 8 van deze voorjaarsnota (tabel IX).

Daarnaast heeft de Westbrabantse vergadering aangeboden om provinciale middelen gekoppeld aan de bestuursovereenkomst West-Brabant in te zetten voor de uitvoering IDOP's in hun regio. Een budget van € 5 miljoen is reëel in relatie tot de positief beoordeelde aanvragen van Westbrabantse gemeenten, maar nader overleg hierover is nodig met West-Brabant.

Zodoende is een budget beschikbaar van in totaal € 9,5 miljoen (€ 4,5 mln PMJP/SCO en € 5 mln Bestuursovereenkomst West-Brabant) en resteert een nog te dekken bedrag van € 17,5 mln om tot de benodigde € 27 mln te komen. Ons voorstel aan uw Staten is

- de provinciale bijdrage per uitvoeringsprogramma IDOP vast te stellen op maximaal € 750.000;
- de nog ontbrekende € 17,5 mln bij de begroting 2011 te vinden in herprioritering en eventuele meevallers in de uitvoering van de begroting 2010;
- de nu voorliggende – vóór 1 juni ontvangen en positief beoordeelde – aanvragen te honoreren, maar de feitelijke en formele toekenning van de middelen ad € 27 mln

aan de betrokken gemeenten pas te laten plaatshebben nadat in de begroting 2011 de benodigde dekking concreet is aangegeven en de begroting door uw Staten in het najaar is vastgesteld.

Uitrol Samen Sterk in Buitengebied

De verbetering van de naleving is een speerpunt van het handhavingsbeleid. Het project "Samen Sterk in het Buitengebied" is één van de etalageprojecten met als doel de kwaliteit van het buitengebied te versterken door verbetering van het naleefgedrag. Hiervoor worden provinciale handhavers en een gebiedscoördinator ingezet. In vervolg op de start in Zuidoost-Brabant in 2009 zal het project worden uitgerold over heel de provincie. Omdat de beschikbare middelen uit het bestuursakkoord niet toereikend zijn, wordt voorgesteld hiervoor in 2011 en 2012 in totaal € 1 mln extra uit te trekken.

Handhaving landinrichting

Op grond van de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg) is de provincie bevoegd gezag voor landinrichting. Bij de uitvoering van landinrichtingsprojecten worden we geconfronteerd met overtredingen van wet- en regelgeving die natuur en landschap moeten beschermen (kappen van bomen, beschadigen of verwijderen van landschapselementen, ontgrondingen). Naar aanleiding van incidenten en overtredingen in het project Baarle-Nassau is besloten om ter plaatse toezichthouders in te schakelen, zoals gemeld aan de Commissie RM in maart 2009. Voor de inzet van de toezichthouders is € 0,5 mln benodigd.

Toezicht Verordening Stikstof en Natura 2000

Naar verwachting kan in juli de Verordening Stikstof en Natura 2000 worden vastgesteld. De verordening stelt (extra) emissie-eisen aan nieuwe stallen en is van toepassing op alle situaties waar nog geen nieuwe vergunning in het kader van de Wet milieubeheer in behandeling is genomen. De verordening voorziet tevens in het saneren van piekbelastingen en in monitoring. Voor de naleving van de verordening en om de ammoniakemissies te beperken, dient het provinciale toezicht te worden geïntensiveerd. Dit vraagt om extra capaciteit in de vorm van technisch-repressief medewerkers, juristen en administratieve ondersteuning. Voor de kosten die hiermee samenhangen, is nog geen dekking opgenomen in de begroting. Voor 2010-2012 gaat het om een budget van € 995.000.

Cofinanciering en bestuursovereenkomst Brainport Avenue

Brainport Avenue is door het Kabinet aangewezen als integraal gebiedsontwikkelingsproject dat in aanmerking komt voor rijksbijdrage uit de Nota Ruimtebudget (NRb). Het project richt zich op de ontwikkeling van hightech kennis en maakindustrie en op een internationaal concurrerend vestigingsmilieu. Het project is opgenomen in de MIRT-agenda en vormt naast Brainport-Oost en N69 onderdeel van de opgave voor de Zuidoost-vleugel BrabantStad. De ontwikkeling van de hoogstedelijke zone is tevens opgenomen in de provinciale Structuurvisie RO en de Agenda van Brabant. De businesscase BA is ondanks de rijkssubsidie NRb niet sluitend te maken zonder een provinciale cofinanciering van € 2,5 mln.

Met Rijk, SRE en gemeenten wordt nauw samengewerkt aan de gehele projectontwikkeling. Van de kosten van het programmabureau neemt de provincie € 0,6 mln voor haar rekening, zoals vastgelegd in de businesscase en de bestuursovereenkomst Brainport Avenue.

Uitvoeringskosten Agenda van Brabant

De ombuigoperatie in het kader van de Agenda van Brabant (hoofdstuk 6) gaat gepaard met reductiemaatregelen en formatieverschuivingen binnen onze organisatie. In lijn met het € 75 mln-scenario en vanuit de optiek van goed werkgeverschap brengen wij de personele consequenties in beeld en zetten we in op overleg met de bonden van werknemers om alles in goede banen te leiden. We willen gedwongen ontslagen voorkomen en gelet op de nieuwe omstandigheden in de breedte investeren in de kwaliteit en competenties van onze medewerkers. Voor de uitvoering van een sociaal kaderplan begroten we een bedrag van € 2 mln per jaar, dus voor 2012-2015 in totaal € 8 mln (PS-voorstel 29/10, pag.13). Het is onze wens om dit budget al veilig te stellen c.q. te reserveren voordat de uitvoering in 2012 van start gaat (instelling reserve, bijlage VI). Daar bovenop wordt € 0,2 mln op jaarbasis geraamd voor extra apparaatskosten in verband met de verdere uitwerking van de Agenda van Brabant.

Floriade 2012

In 2012 heeft de Floriade plaats in Venlo. Voor regio's en bedrijfsleven is de Floriade een uitgelezen platform voor kennisuitwisseling en het aanknopen van contacten. Brabant-Stad, SRE en andere Brabantse partners willen daarvan profiteren. Er wordt een businessplan opgesteld waaruit moet blijken of en op welke wijze een gezamenlijke deelneming mogelijk is (EMG-1056). Een eventueel vervolg op de plannen zal betrokken worden bij de najaarsbrief.

6. Agenda van Brabant (uitgangspunten en ombuigingen)

6.1 Vertrekpunten ombuigscenario

De positie van de provincie als middenbestuur staat volop in de schijnwerpers. De taken van de provincie(s) zijn minder vanzelfsprekend dan voorheen en onze inkomsten staan onder druk. In opdracht van Provinciale Staten heeft een heroriëntatie plaats die wordt ingegeven door twee ontwikkelingen:

- Voorop staat de vernieuwing van het openbaar bestuur, gericht op een slagvaardige en efficiënte overheid, minder versnipperd en minder bestuurlijke drukte tussen de overheidslagen. Als provincie(s) concentreren we ons voortaan op het ruimtelijk economisch domein. De rol die wij voor onze organisatie zien weggelegd, spitst zich toe op die van gebiedsregisseur en gebiedsontwikkelaar. De daarmee corresponderende kerntaken en maatschappelijke opgaven zijn uitgewerkt in de Agenda van Brabant.
- Tegelijkertijd zullen we moeten bezuinigen. De economische omstandigheden dwingen het kabinet tot ingrijpende maatregelen voor de overheidsfinanciën. Eén van die maatregelen is een structurele korting op het provinciefonds vanaf 2011. Ook hebben we te maken met lagere belastinginkomsten uit de opcentenheffing motorrijtuigenbelasting. Verder speelt de herverdeeldiscussie, waarbij Brabant de kans loopt nog eens extra te moeten inleveren.

Deze ambitie en bezuinigingsnoodzaak leiden tot een structurele ombuiging op de autonome middelen van de provincie. Hoewel nog niet duidelijk is hoe hoog de korting op het provinciefonds uiteindelijk zal uitvallen en we evenmin de (extra) maatregelen kunnen inschatten van een nieuw kabinet, gaan we voorlopig uit van een bezuinigings-scenario van € 75 mln structureel.

Dit scenario houdt tevens rekening met de noodzakelijke financiële slagkracht. Om de nieuwe ambities waar te kunnen maken en om tot voldoende schaalgrootte te kunnen komen, is financiële bewegingsruimte nodig. Om die reden hechten wij ook aan een open provinciale huishouding, zodat we alert kunnen blijven reageren op specifieke omstandigheden en de kansen die Brabant aangaan. Zo wordt aan de Agenda van Brabant kracht bijgezet door een omvangrijk investeringsprogramma. Daarnaast, maar dan in de exploitatiesfeer, willen wij extra ruimte creëren door middel van een drietal reserveringen:

1. € 50 mln op jaarbasis in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds voor investeringen in infrastructuur, als onderdeel van de investeringsstrategie voor een “Bereikbare regio”. Daarbij hebben we een investeringsimpuls voor ogen van € 750 mln (te activeren provinciale investeringen, waaronder de wegenruit rond Eindhoven en Helmond, Robel spoorlijn en HOV Noordoost-Brabant, vrije busbanen) in aanvulling op de € 1 miljard aan middelen uit de verkoop van Essent (die zijn bestemd voor eenmalige investeringsbijdragen en participaties).
2. Een bandbreedte van € 50 mln op jaarbasis voor verdere profielversterking in 2012-2015. Dit tevens als compensatie van de horizonplanning waarbij alle bestuursakkoordprogramma's stoppen aan het einde van een bestuursperiode en de vrij-

vallende middelen beschikbaar komen voor een nieuw bestuursakkoord. Door de financiële kortingen zou deze ruimte verdwijnen, maar door om te buigen kan deze ruimte vooralsnog overeind blijven (oud-voor-nieuw).

3. Daarnaast wordt voorzien in een risicobuffer van € 15 mln voor mogelijke extra kortingen van het Rijk (in het kader van de aangekondigde miljardenbezuinigingen) verminderde inkomsten uit het provinciefonds als gevolg van het “trap-op-trap-af principe” en eventuele lagere belastinginkomsten.

De hiervoor genoemde uitgangspunten en aannames laten zich samenvatten in het volgende schema:

Tabel V: Uitgangsbasis € 75 mln-scenario

X € mln - is budgettair nadelig of besteding	Prognose 2012-2015 (op jaarbasis)
a. rendement Essent-kapitaal (gelijk aan oorspronkelijk dividendniveau)	122
b. mutaties voorjaarsnota en najaarsbrief 2009 (verwerkt in begroting 2010)	-19
c. preprioriteiten (besproken in PS-vergadering najaar 2009)	-3
d. reservering voor infrastructuur, onderdeel investeringsagenda	-50
e. Niveau huidige mj-raming (exclusief korting provinciefonds) (dit niveau kan beschouwd worden als referentie voor horizonplanning) bijstellingen in deze voorjaarsnota zijn vervolgens:	50
f. aandeel in € 300 mln-korting provinciefonds	-50
g. lagere MRB-belastingopbrengst (t.o.v. geraamde 1% groei)	-10
h. Perspectief nieuwe meerjarenraming 2011-2015 met daarboven:	-10
i. risicobuffer	-15
j. horizonplanning 2012-2015 (conform punt e)	-50
Ombuigtaakstelling 2012-2015 (op jaarbasis)	-75

Ad b. Dit is het saldo van de wijzigingen en bijstellingen uit de voorjaarsnota en najaarsbrief van vorig jaar, met uitzondering van de Essent-middelen.

Ad c. In het amendement m.b.t. het Provinciaal Waterplan van november 2009 wordt € 13 mln (hier afgerond op € 3 mln per jaar) aangemerkt als preprioriteit voor de volgende bestuursperiode 2012-2015.

Ad i: Mocht de algemene risicobuffer van € 15 mln ontoereikend zijn, dan zal een verdere afweging moeten plaatshebben.

Bij die afweging is het onderscheid van belang tussen sectorale middelen (voornamelijk uit doeluitkeringen) en algemene middelen (provinciefonds, MRB en overige eigen middelen).

1. Op het moment dat, los van het provinciefonds, sectorale bezuinigingen van kracht worden (bijvoorbeeld m.b.t. de BDU verkeer en vervoer), dan zal ook de provincie binnen de desbetreffende sector moeten schrappen in taken, mensen en middelen.
2. Als er wordt gekort op onze algemene middelen, dan komen de opties in beeld zoals opgesomd in het document Afronding takendiscussie bij de Agenda van Brabant, namelijk:
 - Versmallen van de bandbreedte voor het fonds infrastructuur en/of de horizonruimte 2012-2015.
 - Interen op het eigen vermogen. Dit is echter in strijd met ons uitgangspunt van “ons vermogen moet ons vermogen blijven”. Bovendien vloeien uit vermogen structurele rente-inkomsten voort die onderdeel vormen van de meerjarenraming (tabel III).
 - Aanvullende bezuinigingen op onze autonome middelen (tabel VIb).
 - De opcenten op de motorrijtuigenbelasting indexeren. Noord-Brabant heeft de afgelopen vier jaar niet geïndexeerd en het opcententariaf bevroren. Als er vanaf 2012 weer een indexatie wordt toegepast dan levert dat voor 2012-2015 in totaal € 35 mln op (uitgaande van 1,75% inflatiecorrectie per jaar).
 - Ook is het mogelijk om vanaf 2011 de motorrijtuigenbelasting (t.o.v. de indexatie) extra te verhogen. De huidige belastingopbrengst belooft € 211 mln. Een 5% belastingverhoging staat gelijk aan € 10 mln extra op jaarbasis.

6.2 Ombuigvoorstellen Agenda van Brabant

Op 11 juni behandelen uw Staten de Agenda van Brabant. Onderdeel van die Agenda is het volgende ombuigingenpakket:

Tabel VIa: Ombuigvoorstellen 2012-2015

Programma	2012	2013	2014	2015
1. Bestuur	0,6	0,8	0,9	1,0
2. Verkeer en vervoer	6,8	7,7	10,4	12,3
3. Water	1,5	1,6	3,1	3,1
4. Milieu	1,6	1,9	5,8	6,3
5. Natuur, bos en landschap	0,3	0,4	1,7	1,7
6. Sociaal-economische zaken	3,3	3,3	3,3	3,9
7. Jeugd, cultuur en samenleving	8,2	8,9	16,3	25,8
8. Ruimtelijke ontwikkeling	-	0,4	0,4	0,7
9. Revitalisering landelijk gebied	-	-	0,2	1,2
10. Wonen	0,2	0,2	0,2	0,2
11. Bedrijfsvoering en concern	10,4	12,1	13,6	18,8
Totaal ombuigingen 2012-2015 (onderdeel tabel 1c)	32,9	37,3	55,9	75,0

In het bestek van deze voorjaarsnota beperken wij ons tot deze financiële uitkomsten. Voor de beleidsinhoudelijke keuzes en afwegingen per programma wordt verwezen naar het document Afronding takendiscussie bij de Agenda van Brabant (bijlage 2 bij PS-voorstel 29/10).

De ombuiging van € 75 mln heeft betrekking op een volume van € 275 mln dat grofweg als volgt kan worden afgeleid:

Tabel VIb: Volume autonome middelen als basis voor ombuigingenpakket

Bruto begrotingsomvang 2015 (op basis ramingen najaarsbrief 2009)	770 mln
Af: doeluitkeringen Rijk	-330 mln
Volume autonome middelen (bestaande uit € 90 mln provinciefonds, € 220 mln MRB-opbrengst en € 130 overige eigen middelen)	440 mln
Af: structurele kapitaallasten (van eerder gedane investeringen)	-100 mln
Af: volume aan vaste wettelijke taken en overige financiële afspraken	-55 mln
Beïnvloedbare autonome middelen (programmalasten en apparaatskosten)	275 mln

Zoals in het PS-voorstel al is opgemerkt, kan vanwege de afbouw van taken, juridische verplichtingen en het nakomen van bestaande bestuurlijke afspraken het streefbedrag van € 75 mln pas in 2015 volledig gehaald worden. Dit betekent dat voor 2012-2014 een financiële overbrugging nodig is. Deze willen we tot stand brengen met vrijvallende middelen die voortkomen uit een balansverkorting (nader uiteengezet in paragraaf 6.3). Dit maakt het mogelijk de begroting 2012-2014 in evenwicht te brengen, zonder afbreuk te hoeven doen aan de eerdergenoemde bandbreedtes. De overbruggingsmaatregel geldt tot en met 2014 zodat de middelen vanaf 2015 kunnen worden gebruikt voor aanvulling van de algemene reserve c.q. het eigen vermogen.

6.3 Balansverkorting

Het advies van de accountant is om de provinciale balans te verkorten door het afwaarderen van investeringsbijdragen aan derden (waar geen provinciaal bezit tegenover staat). Wij volgen dit advies door de desbetreffende boekwaarden ten laste brengen van de algemene reserve (m.n. Essent-middelen). Het effect van deze maatregel is dat de jaarlijkse kapitaallasten komen te vervallen. De ruimte die hierdoor ontstaat kan worden benut voor een overbrugging in de periode 2012-2015 en vanaf 2016 voor een jaarlijkse toevoeging aan de algemene reserve, waardoor de algemene reserve inclusief het investeringsbudget van € 1 miljard in meerjarig perspectief op peil blijven.

De balansverkorting wordt mogelijk gemaakt door de kapitaalopbrengst van Essent. Uit het investeringsschema komen de volgende volumes in aanmerking:

- bestaande boekwaarden per 1-1-2010 van in totaal € 216 mln;
- € 285 mln aan geplande investeringsbijdragen in 2010-2015 waarvan € 65 mln kan worden omgebogen en € 220 mln overeind blijft.

Bij elkaar genomen een volume van € 436 mln.

Tabel VII: Effect balansverkorting

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
afboeking bestaande € 216 mln	0	18,0	18,5	19,0	18,5	17,4
vrijval afschrijvingslasten geplande nieuwe investeringsbijdragen	0	5,8	8,2	13,5	14,4	2,6
Effect balansverkorting	0	23,8	26,7	32,5	32,9	20,0
(onderdeel tabel 1c)						

Zoals de tabel laat zien, liggen de afgeleide en begrote afschrijvingslasten rond de € 30 mln op jaarbasis. Het voorstel is nu om de toevoeging aan (c.q. compensatie van) de algemene reserve pas te laten ingaan met ingang van 2015 (gedeeltelijk) opdat de vrijkomende middelen in jaren 2010-2014 kunnen worden ingezet ter aanvulling van de ombuigingsmaatregelen die pas in 2015 hun taakstellende niveau van € 75 mln bereiken (zie tabel VI). Voor 2015 wordt voorlopig nog gerekend met een doorloop van € 20 mln.

Nader toelichting:

Eén van de beleidsvrije elementen binnen het BBV is de mogelijkheid om bijdragen aan activa in eigendom van derden al dan niet te activeren. In de 3e Nota kapitaaldienst hebben we de keuze per situatie opengelaten. De afgelopen jaren zijn veel investeringsbijdragen geactiveerd, waardoor op de provinciale balans een boekwaarde is ontstaan van € 216 mln per ultimo 2009. De Essent-middelen bieden de mogelijkheid om die boekwaarden eenmalig af te schrijven. Het afwaarderen van de investeringsbijdragen aan derden wordt nog eens ondersteund door internationale verslagleggingsregels (IPSAS), waarin bijdragen aan activa in eigendom van derden als (éénmalige) last worden aange-merkt.

Het voorstel is nu om in lijn met de aanbeveling van de accountant en de internationale regels de provinciale balans aan te passen. Deze lijn is door de Rekeningcommissie onderschreven. De aanpassing betekent dat investeringsbijdragen aan derden voortaan als eenmalige last worden genomen. In plaats van deze te activeren (waarbij de lasten naar de toekomst worden geschoven), nemen we tot stelregel “eerst sparen en pas daarna tot besteding overgaan”. Dit doet zich in de praktijk veelal voor bij uitvoeringsprogramma’s waarin de provincie samenwerkt met derden en optreedt als co-financier. Aan die programma’s zijn investeringsreserves gekoppeld, met als exponenten de reserves BMIT, Brabant 2050, het Fonds regionale structuurversterking.

6.4 Incidentele ombuigingen 2010-2011

Bij de begrotingsbehandeling in november 2009 hebben Provinciale Staten een amendement aangenomen waarin is uitgesproken dat “de Agenda van Brabant als uitgangspunt wordt beschouwd voor de begroting 2011 en derhalve alle voorstellen in de najaarsbrief voor 2011 e.v. louter worden beschouwd als een vooruitblik waarover geen besluiten worden genomen”.

Hieruit zijn twee gevolgtrekkingen gemaakt:

1. Ter vervanging van de voor 2011 voorgestelde ombuigingen ad € 23,3 mln (onderdeel van in totaal € 40 mln voor 2009, 2010 en 2011) is een tijdelijke stelpost inverdietaakstelling opgevoerd.
2. Om tot een werkbare invulling te komen van de door uw Staten uitgesproken terughoudendheid ten aanzien van 2011, hebben wij voorgesteld om in afwachting van de uitkomsten van de takendiscussie voor 2011 geen nieuwe verplichtingen aan te gaan ten laste van de beleidsmatig gereserveerde ruimte.

Ten aanzien van deze twee onderdelen komen wij nu met het volgende voorstel:

- De € 23,3 aan ombuigingsvoorstellen zijn getoetst aan het profiel van de Agenda van Brabant. Onze conclusie is dat op een enkel onderdeel na de lijst uit de najaarsbrief overeind kan blijven. Dit betekent dat, inclusief een enkele aanpassing, nu € 23,3 mln kan worden afgeraamd, waarmee de overeenkomstige stelpost vervalt.
- Op de voor 2011 beleidsmatig gereserveerde middelen (waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan) passen wij nu een bezuiniging toe van € 10,1 mln. Deze extra besparingen zijn nodig om ruimte te creëren (oud-voor-nieuw) voor de aanvullende beleidsvoorstellen uit hoofdstuk 5 en voor de oplossing van financiële knelpunten zoals vermeld in hoofdstuk 8.

Met de € 23,3 mln is al rekening gehouden in de vorm van een stelpost, vandaar dat hier alleen de extra € 10,1 mln wordt bijgeschreven (tabel Ic). Een overzicht van de ombuigingen 2011 (uitgesplitst naar productgroep) is opgenomen in bijlage II.

7. Risicopositie en weerstandsvermogen

7.1 Stand centrale reserves

De buffercapaciteit waarmee eventuele tegenvallers opgevangen kunnen worden, schuilt in een aantal centrale reserves en wel als volgt:

- a. Beleidsrisico's: deze worden naar de laatste inzichten geschat op € 112,6 mln (Jaarrekening 2009, paragraaf weerstandsvermogen) en in principe ondervangen door de Risicoreserve. Omdat risico's zich niet allemaal tegelijk zullen voordoen (zoals ook door accountant aangetekend), houden we een normniveau aan van 80%. De stand van de Risicoreserve per 31-12-2009 bedraagt € 107,8 mln.
- b. Bedrijfsrisico's: deze worden genormeerd op 3% van onze netto exploitatieomvang en afgedekt door de Algemene reserve. De huidige stand van dit genormeerde gedeelte bedraagt € 18,2 mln.
- c. Risico's die samenhangen met grondexploitatie evenals risico's m.b.t. het project stimulering woningbouwproductie (maatregelenpakket economische recessie) komen ten laste van de Reserve grondbank (stand € 93,9 mln per 31-12-2009).
- d. M.b.t. het B5-programma is een overprogrammering afgesproken van 20% die in eerste instantie ten laste komt van het totale programmabudget en die in tweede instantie op concernniveau moet worden opgevangen. Voor dit laatste is aanvullend op de Risicoreserve een buffer aangehouden van € 44 mln, die vorig jaar door Provinciale Staten met € 27,5 mln is teruggebracht ten behoeve van het PWP i.c. de financiering van de 2^e bestuursovereenkomst met de waterschappen.
- e. Aan de inkomstenkant van de begroting hebben we, afgezien van de financiële verhoudingen met het Rijk, te maken met onzekerheden omtrent dividendopbrengsten en renteschommelingen. De dividendreserve Essent van € 20 mln is in de najaarsbrief tijdelijk ingezet om de meerjarenbegroting in evenwicht te brengen. De afspraak is om bij een positief rekeningresultaat deze bij voorrang weer aan te vullen, hetgeen gebeurt bij vaststelling van de jaarrekening 2009.

7.2 Herijking risicobeleid

De vraag is in welke mate de risicoreserves moeten worden aangepast?

Naar onze mening is dit niet alleen een kwestie van normering, maar spelen in de afweging meer factoren een rol. De accountant spreekt in dit verband van een "subjectieve exercitie" en doet de aanbeveling om nog eens kritisch te kijken naar de berekeningswijze van het weerstandsvermogen (Accountantsverslag 2009, pag. 11). In reactie hierop hebben wij aangegeven om de bepaling van het weerstandsvermogen nog eens tegen het licht te houden (PS 30/10, jaarstukken 2009). Sinds de vaststelling van de 3^e Nota kapitaaldienst in 2004 is de situatie gaandeweg veranderd:

- De laatste jaren is het risicobeleid aangescherpt door beleidsrisico's expliciet te maken en het verloop nauwlettend te volgen. Daarnaast hanteren we de begrotingsregel dat (dreigende) overschrijdingen van uitgavenplafonds in eerste instantie binnen dezelfde sector en/of binnen hetzelfde begrotingsprogramma moeten worden gecompenseerd.
- Intern zijn we bezig met de versterking van de controlling- en auditfuncties (zie notitie BM-0871), evenals van de treasuryfunctie en het vermogensbeheer. Dit om de

dynamiek van de provinciale begroting beter te kunnen volgen en grip te houden op de financiële gevolgen en risico's in meerjarenperspectief.

- Feit is ook dat met de verkoop van de Essent-aandelen de financiële positie van de provincie wezenlijk is versterkt. Het aanhouden van risicobuffers kan daarvan niet los worden gezien. Hier tegenover staat de stelregel van “vermogen moet vermogen blijven”, wat betekent dat kapitaalmiddelen niet zijn bedoeld om tekorten of risico's op te vangen. Hooguit kan hierop tijdelijk een beroep worden gedaan om het vermogen c.q. de algemene reserve op termijn weer aan te vullen (wat ook geldt voor de in paragraaf 5.5 aangeduide middelen die vrijvallen als gevolg van de balansverkortings).
- Op zijn beurt concludeert de accountant dat de inschatting van het weerstandsvermogen aan de conservatieve kant is (Accountantsverslag 2009).

Ons voornemen is om later dit jaar bij de najaarsbrief met een nieuwe opzet te komen voor de afdekking van risico's, mede in relatie tot de Agenda van Brabant. In het bestek van deze voorjaarsnota beperken we ons tot de volgende bijstellingen:

1. Normering algemene reserve: Met de groei van de begrotingsomvang is ook buffer voor bedrijfsrisico's steeds evenredig verhoogd. Het huidige niveau bedraagt € 18,2 mln. De buffer wordt nu niet verder opgetrokken (op basis van de jaarrekeningcijfers zou dat neerkomen op € 1,4 mln), om te voorkomen dat deze vervolgens naar rato van de bezuinigingen weer moet worden verlaagd. Verder zal bij de herijking van de risicopositie worden bezien of de bedrijfsrisico's zijn onder te brengen bij de Risicoreserve i.p.v. de Algemene reserve.
2. Ook de Risicoreserve laten we ongemoeid. In de tweede helft van dit jaar zullen we de balans opmaken van het B5-programma en de mate waarin de overprogrammering feitelijk uitkristalliseert. Indien projecten afvallen, dan loopt het risico van overprogrammering navenant terug.
3. De dividendreserve is weer aangevuld tot € 20 mln. Een reserve van die omvang lijkt ons op zijn plaats om de eerstkomende jaren eventuele tegenvallers op te kunnen vangen m.b.t. zowel geraamde dividendinkomsten als rente-inkomsten.

7.3 Realistisch ramen

Met het oog op een adequate inzet van financiële middelen zijn de volgende maatregelen uitgevoerd:

- aangescherpte bestedingsplannen van reserves (een overzicht van alle bestedingsplannen wordt geplaatst op het Stateninformatiesysteem);
- stringenter beleid m.b.t. het doel van reserves (geen afdekking van kapitaallasten en personeelskosten en geen egalisereserves) waardoor er minder reserves zijn;
- aangepast overhevelingsbeleid, waardoor minder middelen worden overgeheveld;
- vrijval balansafwikkelingen aan algemene middelen;
- verdere overprogrammering wordt niet toegepast, tenzij nadrukkelijk vooraf met Provinciale Staten besproken.

Aan alle reserves wordt een eindtermijn gekoppeld die past bij de aard van de werkzaamheden of verplichtingen aan derden, het doel en bestedingsplan van de betreffende

reserve. Regel is dat een reserve aan het einde van deze bestuursperiode (31-12-2011) komt te vervallen, tenzij onderbouwd kan worden waarom dat anders moet zijn (bijvoorbeeld ILG, BMIT, PWP, etc.).

Voor wat betreft het verder koppelen van prestaties aan middelen (euro's en inzet menskracht, inclusief inhuur en uitbesteding) zal in overleg met de Werkgroep verbetering begroting een voorstel worden voorbereid.

8. Bestuursrapportage 2010-I

Als onderdeel van de p&c-cyclus wordt aan de Staten tweemaal per jaar (bij de voorjaarsnota en najaarsbrief) een overzicht gegeven van de afwijkingen in de lopende begrotingsuitvoering. De aard van de bestuursrapportages is die van een “update en winstwaarschuwing” in relatie tot wat in de begroting is voorgenomen. De 1^e rapportage richt zich op het verloop in de maanden januari t/m april en kent de volgende opbouw:

1. bijstellingen van geraamde beleidsinhoudelijke prestaties;
2. afwijkingen van financiële middelen (per productgroep);
3. overzicht van aankopen en bestedingen ten laste van de grondbank;
4. overzicht van door GS vastgestelde voortgangsrapportages;
5. antwoorden op toezeggingen aan commissies.

Ad 1 De bijstellingen van beleidsinhoudelijke prestaties worden verwerkt in een apart katern bij de komende begrotingswijziging.

Ad 2 De financiële afwijkingen die zijn samengevat in tabel VIII betreffen hoofdzakelijk herprioriteringen en verschuivingen die binnen de begroting worden opgevangen. Per saldo (bezien over 2010-2013) leiden de bijstellingen niet tot lastenverhoging. Een specificatie van de tabel is opgenomen in bijlage IIIa.

Voor de onderdelen 3, 4 en 5 wordt verwezen naar bijlagen III b, c en d.

Tabel VIII: Mutaties in relatie tot bestuursrapportage 2010-I

X € mln	2010	2011	2012	2013
- is budgettair nadelig of besteding				
Saldo opgeloste knelpunten binnen mj-begroting	-27,1	-7,9	-0,1	-
Dekking d.m.v. herprioritering binnen mj-begroting	30,6	2,4	0,9	1,2
Overige financiële dekking	-3,2	3,2	-	-
Mutaties burap 2010-I	0,3	-2,3	0,8	1,2
(onderdeel tabel II)				

Bij de jaarrekening 2009 en de 1^e bestuursrapportage 2010 zijn verschillende financiële knelpunten naar voren gekomen. Het voorstel is nu om deze onderwerpen ten laste te brengen van de algemene middelen. Hieronder valt ook het rekenresultaat 2009 dat is doorgeschoven naar de voorjaarsnota en dat op deze wijze beschikbaar blijft c.q. wordt ingezet voor de financiële knelpunten met betrekking tot de uitvoering van het bestaande beleid.

Tabel IX: Financiële knelpunten burap 2010-I

	Product- groep	(x € 1.000)	2010	2011	2012
1.	01.01	verhuizing Huis der provincies in Brussel	70	-	-
2.	01.03	relatiebeheer (externe bijeenkomsten met gemeenten)	100	75	-
3.	02.06	uitvoering gladheidbestrijding (n.a.v. winter 2009/2010)	340	-	-
4.	02.90	strategische visie goederenvervoer, dekkingstekort 2010 op basis van bestuurlijke afspraken over uitvoering	80	-	-
5.	03.03 (r)	PMJP: waterbergingsgebieden (overheveling middelen 2 ^e bestuursovereenkomst met waterschappen)	560	-	-
6.	03.03 (r)	PMJP: beek- en kreekherstel (middelen waterschappen)	756	-	-
7.	07.03 (r)	PMJP: Hollandsche waterlinie (restauratiekosten)	350	-	-
8.	09.90 (r)	PMJP: 6 Leader-projecten (cofinanciering)	2.456	-	-
9.	04.01 (r)	digitalisering vergunningverlening (overheveling budget 2009-2010)	300	-	-
10.	04.01	natuur- en milieueducatie (vernieuwend instrumentarium)	141	-	-
11.	04.03 (r)	meten en monitoren luchtkwaliteit (budget overheveling)	95	-	-
12.	04.11 (r)	vernieuwend instrumentarium Wabo (budget overheveling)	190	-	-
13.	04.11	proeftuin De weg van de toekomst (aanvullend budget)	182	-	-
14.	06.01 (r)	flexibel en goed opgeleide beroepsbevolking (overheveling restantbudget 2009 naar 2010)	1.764	-	-
15.	06.02	herstructurering bedrijventerreinen (budget 2011, in de lijn van PS-motie november 2008)	-	450	-
16.	06.03 (r)	energiebesparende maatregelen (overheveling budget maatregelenpakket kredietcrisis)	698	-	-
17.	06.03	maatregelenpakket kredietcrisis: schoon rijden	540	-	-
18.	06.04 (r)	projectkosten maatregelenpakket kredietcrisis	5	-	-
19.	06.04	vervolgtraject strategie Essent (kosten "post completion")	400	-	-
20.	06.06 (r)	Brabant culturele hoofdstad (overheveling middelen najaarsbrief 2009)	240	-	-
21.	07.03 (r)	Brabant culturele hoofdstad (overheveling 2009-2010)	450	-	-
22.	07.01 (r)	IDOP's (aanvullend budget)	2.848	-	-
23.	07.01	vernieuwing sociale infrastructuur (aanvullend budget o.a. slimme zorg)	520	-	-
24.	07.01	versnellen sociale infra (subsidies zorg, leefbaarheid, e.a.)	409	-	-
25.	07.02	centra jeugd en gezin (gemeentelijke verbeteragenda's)	374	-	-
26.	07.02	jeugdzorg dichterbij onderwijs (dienstverleningsovereenkomsten tussen scholen en Bureau Jeugdzorg)	667	-	-
27.	08.01	ruimtelijke ontwikkelingspolitiek (invoering verordening fase 1+2 Wabo)	725	-	-
28.	08.01	structuurvisie ruimte	-	325	-
29.	90.01 (r)	interne verbetering Internet (aanvullend budget)	350	-	-
Financiële knelpunten burap 2010-I			15.610	850	-
(onderdeel tabel Ib)					

9. Personele paragraaf

9.1 Formatiekader

Bij aanvang van deze bestuursperiode had de provinciale organisatie een uitgangsmformatie van ruim 1350 fte. Door de realisatie van de 10% efficiencytaakstelling in de vorige bestuursperiode was dit al substantieel minder dan in de vorige bestuursperiode.

Bij het bestuursakkoord is vervolgens een aantal aanvullende afspraken gemaakt:

- a. sturen op stabilisatie/krimp en flexibelere inzetbaarheid van de organisatie:
 - realisatie 4% aanvullende efficiency;
 - realisatie 6% oud-voor-nieuw-beweging.
- b. flexibele, tijdelijke capaciteit voor bestuursakkoord intensiveringen:
 - 50 fte overbruggingscapaciteit voor uitvoering bestuursakkoordprogramma's (t/m medio 2010);
 - 25 fte voor het wegzetten van de € 400 mln investeringsimpuls infrastructuur.

Tenslotte is in deze bestuursperiode extra capaciteit beschikbaar gesteld voor het oppakken van een aantal nieuwe wettelijke verplichtingen, voor leer-werk-banen, voor milieumetingen luchtkwaliteit en voor de treasuryfunctie als gevolg van de verkoop van Essent.

9.2 Ontwikkeling van taken

Rondom de uitvoering van taken en de daarvoor benodigde formatieve capaciteit zien we een aantal ontwikkelingen.

- op langere termijn is er – in het verlengde van de Agenda van Brabant, het Profiel Provincies en de noodzaak tot ombuigingen – de ontwikkeling van inkrimping van het takenpakket en een overeenkomstig kleinere organisatie. Deze zullen we na besluitvorming over de Agenda van Brabant verwerken in de begroting 2011.
- op korte termijn neemt de taakomvang echter nog niet af en zijn de extra opgaven waar de provincie op dit moment voor staat – onder meer afronding programma's Bestuursakkoord, € 400 mln investeringsimpuls infrastructuur en maatregelenpakket economische crisis – nog niet afgerond.

Op hoofdlijnen stellen wij daarom voor om:

- a. Voor de afronding van het bestuursakkoord 43 van de 50 fte overbruggingscapaciteit te verlengen van medio 2010 tot en met 2011; voor de hieraan verbonden kosten van € 6 mln voor 1,5 jaar is in deze voorjaarsnota een budget geraamd van € 6 mln (opgenomen in tabel XIV, herijking lasten bestaand beleid);
- b. De 25 fte voor het realiseren van de € 400 mln investeringsimpuls infrastructuur te verlengen t/m het eind van de volgende bestuursperiode (2015) met een afbouw tot 20 fte in 2014 en 15 fte in 2015; de hieraan verbonden kosten van € 5,2 mln worden gedekt ten laste van de investeringsimpuls infrastructuur van € 400 mln;
- c. Een aantal taken wordt uitgevoerd vanuit de flexibele formatiecapaciteit van 80 fte als onderdeel van de totale basisformatie-omvang van ruim 1.350 fte; deze flexibele formatiecapaciteit is financieel afgedekt t/m eind 2011. Voor dat deel van de taken

waarvoor inmiddels duidelijk is dat de taakuitvoering ook na 2011 voortgezet moet worden, doen wij in deze voorjaarsnota het voorstel tot financiële dekking van de hieraan verbonden kosten. Het betreft formatie voor de uitvoering van de volgende taken: rechtmatigheid (5 fte), openbaar vervoer (8 fte), PWP (3 fte), AbdK/Bodem (17 fte), VAMOS (2 fte) en externe veiligheid (2 fte).

- d. Tevens stellen wij u voor binnen de flexibele formatiecapaciteit twee nieuwe taken op te pakken, namelijk m.b.t. de WABO (8,4 fte) en luchtvaartwet (3 fte). Voor de financiële dekking hiervan worden de programmatische budgetten aangewend.

9.3 Formatie-ontwikkeling

Wanneer bovengenoemde voorstellen worden verwerkt in het huidige formatiekader dan leidt dit tot het navolgende beeld voor de formatie-ontwikkeling voor de komende jaren. Dit beeld is vooralsnog exclusief de gevolgen van de besluitvorming over de Agenda van Brabant en de takendiscussie.

Tabel X: Formatie-ontwikkeling

	1-7-2010	1-1-2011	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015
Uitgangsmatic¹ BA 07-11	1.353,2	1.353,2	1.353,2	1.353,2	1.353,2	1.353,2
Uitbreiding wettelijke taken ²	9,7	9,7	4,5	4,5	4,5	4,5
Overbruggingscapaciteit	43,0	43,0	-	-	-	-
Investeringsimpuls infra	25,0	25,0	25,0	25,0	20,0	15,0
4% efficiency 2007-2011	- 22,9	- 35,9	- 48,9	- 48,9	- 48,9	- 48,9
- 1 ^e tranche	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
- 2 ^e tranche	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
- 3 ^e tranche	-	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
- 4 ^e tranche	-	-	13,0	13,0	13,0	13,0
Muskusrattenbestrijding	- 35,7	- 35,7	-35,7	-35,7	-35,7	-35,7
Overige uitbreidingen	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
- leer-werk-banen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
- milieumetingen luchtkwaliteit	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- treasury agv verkoop Essent	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Budg. neutrale wijzigingen	- 6,5	- 6,5	- 6,5	- 6,5	- 6,5	- 6,5
Toegestane formatie	1.373,8	1.360,8	1.299,6	1.299,6	1.294,6	1.289,6

¹ Basisformatie is opgebouwd uit 1.273,2 fte die structureel gedekt is in het apparaatskostenbudget (product-groep 90.10) en 80 fte flexibele formatie die (periodiek) gedekt wordt ten laste van programmabudget.

² Inclusief 5,2 fte natuurbeheerplannen/Natura 2000 t/m mei 2011.

9.4 Inhuur/uitbesteding

Voor dit onderdeel verwijzen wij u naar de aanvullende Memorie van antwoord bij de jaarstukken 2009 voor dit onderdeel.

9.5 CAO

Het Interprovinciaal Overleg en de bonden hebben onlangs een onderhandelaarsakkoord bereikt over een tweejarige CAO. De CAO biedt koopkrachtbehoud. Partijen leggen het akkoord met een positief advies voor aan hun achterbannen. De effecten van de nieuwe CAO moeten nog worden doorgerekend. De uitkomsten daarvan zullen worden betrokken bij najaarsbrief.

Actualisering budgettair kader (nadere toelichting bij hoofdstuk 4)

In dit hoofdstuk volgt een toelichting bij de financiële cijfers en ontwikkelingen zoals samengevat in hoofdstuk 4, waarbij we in het bijzonder ingaan op het budgettaire verloop 2010-2011. Voor sommige onderdelen is een extra specificatie opgenomen in de bijlagen (deel C van de nota).

Tabel XI: Regulier budgettair kader

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
saldo najaarsbrief 2009	1,0	1,5	51,3	50,6	48,6	37,7
besteedbaar resultaat 2009	5,5	-	-	-	-	-
actualisering Essent-middelen	3,1	-4,1	9,0	11,3	17,4	26,6
mutaties provinciefonds	0	-11,0	-12,2	-9,8	-9,8	-11,0
ontwikkeling MRB-opbrengst	-2,2	-4,1	-6,1	-8,0	-10,0	-10,0
uitgavenontw. bestaand beleid	5,7	8,5	2,3	-3,0	-2,9	-7,6
mutaties burap 2010-I	0,3	-2,3	0,8	1,2	-	-
Bruto begrotingsruimte (zie tabel Ia en II)	13,5	-11,5	45,1	42,2	43,3	35,6

Aansluiting op najaarsbrief en PS-besluiten van november 2009

Bij de behandeling van najaarsbrief hebben de Staten alleen ingestemd met de begrotingsvoorstellen voor 2010. De ombuigingsvoorstellen voor 2011 zijn opgeschort in afwachting van de Agenda van Brabant en de verdere takenafweging. Het hierdoor ontstane begrotingstekort is tijdelijk gedicht met een stelpost inverdientaakstelling ter grootte van € 23,3 mln. Zoals in paragraaf 6.4 vermeld, kan nu € 23,3 aan besparingen worden ingevuld.

Om de meerjarenbegroting in evenwicht te brengen, is in de najaarsbrief tevens gebruik gemaakt van de dividendreserve van € 20 mln. Conform afspraak is de reserve bij voorrang weer aangevuld uit het rekeningresultaat 2009.

Bij de begrotingsbehandeling hebben de Staten vier amendementen aangenomen, die voor 2010 een extra bestedingenpakket omvatten van in totaal € 16 mln, bestaande uit:

- € 7,8 mln voor de uitvoering van integrale dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's);
- € 3,0 mln voor de verandering en omslag in de jeugdzorg-keten;

- € 3,4 mln voor activiteiten gericht op de nominatie van Brabant Culturele Hoofdstad 2018;
- € 1,8 mln ten behoeve van het 3e scenario van Fiets in de versnelling.

Deze extra uitgaven worden financieel gedekt door herprioriteringen binnen de programma's en door te anticiperen op onderuitputtingen bij de cofinanciering van rijksprojecten. Over de afloop hiervan wordt u geïnformeerd na de afsluiting van het lopende boekjaar 2010.

Rekeningresultaat 2009

De jaarrekening 2009 (PS 30/10) sluit met een batig resultaat van € 31,3 mln. Hierop komen in mindering de budgetten voor de nog te leveren prestaties in 2010. Na aftrek van deze overhevelingen en na correctie voor extra stortingen en onttrekkingen m.b.t. reserves blijft een besteedbaar bedrag over van € 25,5 mln waarvan € 20,0 mln is bestemd voor het op peil brengen van de dividendreserve. Er blijft vervolgens nog een vrij besteedbaar saldo over van € 5,5 mln.

Actualisering raming Essent-middelen

Voor de opbouw en het geraamde rendement van de immunisatie-portefeuille Essent kan korthedshalve worden verwezen naar paragraaf 4.2).

Ontwikkeling MRB-opbrengst

De opbrengst motorrijtuigenbelasting over 2009 bedroeg € 209,3 mln en is daarmee € 1,9 mln achtergebleven bij de raming uit de najaarsbrief. Dit wordt veroorzaakt door een afnemende groei van het totaal aantal auto's en een toename van het contingent zeer zuinige en CO₂-arme auto's die zijn vrijgesteld van MRB en opcentenheffing (categorie 0-tarief). Hierdoor is de netto omvang van het wagenpark (de auto's die belast worden) met 9.600 afgenomen tot 1.157.200 per medio 2009.

Eerder hebben we de verwachting uitgesproken dat de groeitrend die we de afgelopen jaren hebben gekend door de economische recessie zal afvlakken. Nu dit in de opbrengstcijfers duidelijk wordt, geeft dit aanleiding om in meerjarenraming de begrote 1% jaarlijkse groei terug te brengen naar nul. Dit betekent dat we voor de komende periode uitgaan van gelijkblijvende belastinginkomsten van € 211 mln per jaar (tabel XII). Deze raming is gebaseerd op de omvang en samenstelling van het wagenpark (in aantallen en gewicht) per 1 januari 2010, uitgaande van een vast opcententarief. Het opcententarief voor deze bestuursperiode is bevroren op 71,6 opcenten. Ter vergelijking: het wettelijk maximum tarief voor 2010 bedraagt 116,7 opcenten, terwijl het over de 12 provincies gemiddeld tarief uitkomt op 78,0 opcenten.

Het eerstvolgende ijkmoment is de stand in de maandafdrachten van de Belastingdienst en de meting van het wagenpark per 1 juli 2010. De ontwikkelingen zijn moeilijk in te schatten. Enerzijds doet zich het feit voor dat de verkoop van auto's in het afgelopen

kwartaal flink is gestegen, anderzijds is een verdere aframing niet uitgesloten vanwege de groei van het aantal zeer zuinige auto's. Deze 0-categorie van telt per 1-1-2010 circa 24.000 auto's. Als deze auto's wel zouden zijn belast, dan zou de provinciale opcenten-opbrengst zo'n € 3 mln hoger zijn uitgekomen.

We gaan ervan uit dat het MRB-belastinggebied overeind blijft zolang op rijksniveau nog geen besluit is genomen over een vorm van kilometerheffing. Hierdoor lijkt een nieuw provinciaal belastinggebied nog ver weg. Een eigen en zichtbaar belastinggebied – anders dan meeliften met de belastinggrondslag van het Rijk – met een grondslag die past bij de kerntaken van de provincie, vormen belangrijke randvoorwaarden voor een autonoom bestuur met een open huishouding. Dat is tussen de provincies en het kabinet ook zo afgesproken. Daar tegenover wordt door heroverwegingscommissie openbaar bestuur juist een beperking van het belastinggebied bepleit. Hoe een en ander zich gaat ontwikkelen, is sterk afhankelijk van de uitgangspunten van een nieuw kabinet.

Tabel XII: Raming MRB-opbrengst

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
raming najaarsbrief 2009	213,2	215,1	217,1	219,0	221,0	221,0
raming per 1 januari 2010	211,0	211,0	211,0	211,0	211,0	211,0
ontwikkeling MRB-opbrengst	-2,2	-4,1	-6,1	-8,0	-10,0	-10,0

Uitkering Provinciefonds

- Het kabinet heeft bekend gemaakt dat er vanaf 2011 een structurele bezuiniging wordt ingeboekt op het provinciefonds van € 290 mln, waarvan Brabant € 49,4 mln (bijlage Ia).
- Aangekondigd is dat de fondsbeheerders de verantwoordelijkheid nemen om zo snel mogelijk te komen tot een nieuw verdeelmodel m.i.v. 2012.
- Ook een heroverwegingsoperatie kan de provincies in de toekomst financieel raken.
- Verder hebben we te maken met de reguliere bijstellingen van het fonds.

Bij de eerste drie punten is stilgestaan in paragraaf 4.3; navolgend wordt ingegaan op de overige aspecten.

Vorig jaar is het principe van “samen de trap op en af” buiten werking gesteld in verband met de incidentele ingrepen in de rijksbegroting. Voor de komende jaren wordt uitgaan van een vast accres, gebaseerd op het coalitieakkoord 2007. Dit leidt ertoe dat in de twee laatste circulaire (de decemberbrief 2009 en maartcirculaire 2010) geen grote verrassingen zitten. Het gaat hoofdzakelijk om financieel-technische bijstellingen m.b.t. de verdeelmaatstaven. Voorts heeft een aantal toevoegingen plaats. Hier staan vaak extra lasten en werkafspraken tegenover, waarbij we de regel hanteren van “geld volgt afspraak”. Dit betekent dat tegenover de extra middelen een lastenraming komt te staan; het budgettaire effect is zodoende nihil.

Dat geldt in het bijzonder voor een aantal nieuwe decentralisatie-uitkeringen. Dit zijn uitkeringen waarvan nog niet vaststaat wanneer die aan de algemene uitkering (kunnen) worden toegevoegd. Formeel zijn decentralisatie-uitkeringen niet geormerkt en vallen deze onder onze eigen beleidsvrijheid en vrije besteding; het zijn algemene middelen. Dit neemt niet weg dat hierover vaak wel bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, waardoor materieel gezien de beleids- en bestedingsruimte zijn begrensd.

Nieuwe decentralisatie-uitkeringen zijn:

- a. Cultuurparticipatie: Het Actieplan Cultuurbereik is m.i.v. 2009 beëindigd. Daarvoor in de plaats is gekomen de Regeling cultuurparticipatie waarbij de provincies voor 2009-2012 € 0,79 per inwoner ontvangen. Voor Brabant komt dit neer op € 1,3 mln per jaar. Dit is bij de najaarsbrief 2008 reeds begrotingstechnisch verwerkt.
- b. Monumenten 2010: In 2010 ontvangen de provincies eenmalig een extra uitkering voor rijksmonumenten, waarvan € 1,6 mln voor Brabant dat is opgenomen in de najaarsbrief 2009.
- c. Bodemsanering: M.i.v. 2010 wordt het bodemsaneringsbudget direct uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering bodem. Brabant heeft voor 2010-2014 recht op een bedrag van € 10,5 mln op jaarbasis. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van het Convenant Bodem dat juli 2009 is ondertekend door Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. In verband met fluctuerende kasuitgaven worden de middelen gestort in een Reserve decentralisatie-uitkering bodem.
- d. Stimulering lokale klimaatinitiatieven (SLOK): Voor 2009-2011 draagt VROM € 1,2 mln af voor de stimulering van lokale klimaatinitiatieven. Brabant ontvangt € 164.000 over 2009, € 155.500 in 2010 en € 112.000 in 2011 (totaal € 431.500).
- e. Luchthavens van regionaal belang: Provincies zijn bevoegd gezag voor de gedecentraliseerde luchthavens. Het Rijk vergoedt de provincies hiervoor € 1,4 mln per jaar (totaal 12 provincies) plus een implementatiebijdrage in de eerste 2 jaar. De rijksbijdrage is uitsluitend bedoeld als tegemoetkoming in de apparaatskosten en niet toereikend voor de uitvoering van alle taken en kosten verbonden aan luchtvaart-dossier (zie notitie luchtvaart, PS 27/09).

Verder kan worden vermeld dat de integratie-uitkering voor rivierdijken m.i.v. 2011 vervalt. Brabant ontvangt daaruit jaarlijks € 2,3 mln. Op grond van een 2^e evaluatie wordt nu geconcludeerd dat de provincie “schuldenvrij” is, d.w.z. dat de integratie-uitkering dekkend is geweest voor de rente- en aflossingsverplichtingen. De nog begrote uitkeringen 2011 en 2012 van tweemaal € 2,3 mln moeten nu worden geschrapt.

Tabel XIII: Raming uitkering provinciefonds

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
bestaande raming algemene uitkering (inclusief al begrote € 40 mln-korting)	124,1	82,3	82,4	81,3	80,1	80,1
algemene uitkering na korting 2011 e.v. (inclusief € 10 mln hogere korting)	125,3	73,7	72,6	71,5	70,3	69,1
verrekening 2009 + taakafspraken	-1,4	-0,1				
bijstelling algemene uitkering	-0,2	-8,7	-9,8	-9,8	-9,8	-11,0
bestaande raming integratie uitkering	15,7	14,1	14,1	10,5	10,5	0
integratie en decentralisatie-uitkeringen	15,9	11,8	11,8	10,5	10,5	0
bijstelling integr./decentralisatie uitk.	0,2	-2,3	-2,3	-	-	-
mutaties provinciefonds	0,0	-11,0	-12,2	-9,8	-9,8	-11,0

Herijking lasten bestaand beleid

Na de inkomstenramingen in de vorige paragrafen komen hierna de lastenontwikkeling aan bod. Hieronder worden verstaan de financieel-technische bijstellingen en actualisering (beleidsneutraal) met betrekking programmalasten (a t/m c); apparaatskosten (d), reserves (e) en financieringslasten plus kapitaallasten (onderdeel f).

Tabel XIV: Herijking lasten bestaand beleid

X € mln	2010	2011	2012	2013	2014	2015
- is budgettair nadelig of besteding						
a. indexatie 2011 e.v.	0	-0,9	-1,5	-2,1	-2,7	-7,4
b. structurele bijstellingen	0,1	0,0	0,2	-0,5	-0,9	-1,1
c. doorlichting programmabegroting	2,2	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,5
d. herijking apparaatskosten	-2,0	-4,0	-	-	-	-
e. doorlichting reserves	4,4	7,6	-0,7	-0,1	0,1	1,1
f. herijking kapitaallasten	1,0	6,0	4,7	0,0	0,8	0,4
Lastenontwikkeling bestaand beleid	5,7	8,5	2,3	-3,0	-2,9	-7,6

a. Indexatie 2011 e.v.

De eerste stap m.b.t. de nieuwe (meerjaren)begroting is de bijstelling voor de algemene loon- en prijsontwikkelingen. Beide elementen komen 0,50-procentpunt hoger uit dan de huidige ramingen (bijlage V). Aangezien circa 9% van onze programmabudgetten loon- en prijsgevoelig is, heeft dit een geringe lastenverzwaring tot gevolg.

b. Structurele bijstellingen

Een tweede stap vormen de structurele bijstellingen (kleiner dan € 10.000) als gevolg van overige externe factoren, w.o. gewijzigde bijdragen van derden, specifieke prijsstijgingen, rentebijstellingen als gevolg van afspraken met het Rijk, e.d.

c. 1e doorlichting begrotingsuitvoering 2010

Een derde update betreft de 1^e doorlichting (per 1 mei) van de lopende begrotingsuitvoering 2010. Deze leidt tot diverse financiële correcties en verschuivingen. Aan de directies is de opdracht meegegeven om knelpunten zo veel als mogelijk door herprioritering op te vangen binnen de productgroep of binnen het desbetreffende begrotingsprogramma. Voor 2010 is sprake van een budgettair voordeel € 2,2 mln, dat in volgende jaren weer wordt ingelopen.

d. Herijking apparaatskosten

Een vierde stap is de actualisering van de loonkostenkostenraming. Zoals gebruikelijk is een herberekening gemaakt van de personeelskosten, uitgaande van de bestaande formatie en de verdere genormeerde formatieomvang. Voor 2010 blijven we binnen het geraamde budget. Omdat we geen afbreuk willen doen aan de capaciteit voor de bestuursakkoordafspraken, alsook het maatregelenpakket economische recessie en andere majeure opgaven waar de provincie voor staat, willen we de inzet van 43 tijdelijke fte (zie personele paragraaf 9) verlengen naar eind 2011. De hiermee samenhangende extra apparaatskosten worden begroot op € 6 mln voor 2010-2011.

e. Doorlichting reserves

Bij de eerste begrotingsdoorlichting wordt tevens de stand van de reserves nagelopen. Deze doorlichting resulteert in een vrijval van in totaal € 12,4 mln (berekend over 2010-2015). Dit heeft te maken met:

- actualisaties niet benodigde onttrekkingen voor de investeringsimpuls bestuursakkoord, waarvoor in totaal € 168 mln is opgenomen in de Reserve 2050. Hierdoor valt € 11,1 mln vrij ten gunste van de algemene middelen.
- Eveneens ten bate van de algemene middelen komen de eindsaldi van reserves die nu worden opgeheven (Reserves TIPP 1, 2 en 3).

f. Herberekening kapitaallasten

Tegelijk met de doorlichting zijn ook de kapitaallasten herberekend. Voor 2010-2011 wordt een voordeel becijferd € 7,0 mln. De voornaamste factoren die hierop van invloed zijn, betreffen:

- voordelig rente-effecten (bespaarde rente) die samenhangen met de toename van enkele reserves, o.a. door de verhoging van de Risicoreserve bij de najaarsnota en een hogere stand van de Algemene reserve door overhevelingen bij de jaarrekening;
- verschuivingen binnen het investeringsschema (zie bijlage IV).

- I. Provinciefonds
 - a. Verdeling korting provinciefonds 2011
 - b. PS-motie d.d. 23 april 2010
 - c. Brief aan staatssecretaris BZK
- II. Incidentele ombuigingen 2011 (€ 23,3 mln plus € 10 mln)
- III. Bestuursrapportage 2010-I (financiële bijstellingen)
 - a. Overzicht financiële afwijkingen
 - b. Aankopen en bestedingen ten laste van grondbank
 - c. Antwoorden op nog openstaande vragen uit commissies
- IV. Investeringschema 2010 e.v.
- V. Indexpercentages begroting 2011 e.v.
- VI. Nieuwe instellingsbesluiten

Verdeling korting provinciefonds 2011**Bijlage Ia**

	Provincie	Bijstelling provinciefonds 2011 (bedragen x € mln)
1.	Groningen	-18,4
2.	Fryslân	-22,2
3.	Drenthe	- 5,0
4.	Overijssel	-32,0
5.	Gelderland	-58,3
6.	Utrecht	-19,9
7.	Noord-Holland	-42,2
8.	Zuid-Holland	-12,0
9.	Zeeland	-17,4
10.	Noord-Brabant	-49,4
11.	Limburg	-22,0
12.	Flevoland	+ 8,8
	Totaal	-290,0

Op 25 maart jl. is er overeenstemming bereikt tussen de fondsbeheerders en het IPO over de verdeling van de uitname in 2011. Deze is gebaseerd op een korting van € 290 mln, onder de afspraak c.q. voorwaarde dat de uitname in 2012 eenmalig wordt verhoogd tot € 310 mln. Daarnaast is afgesproken dat de verdeling in 2012 en volgende jaren zal worden gebaseerd op het nieuwe verdeelmodel.

Aangenomen
23/4/10

M2
4

Motie: profiel provincies/nieuw verdeelmodel provincies

Provinciale Staten van Noord Brabant in vergadering bijeen d.d. 23 april 2010,

Overwegende dat,

- de staatsecretaris van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën, als beheerders van het Provinciefonds, in hun persbericht van 16 april 2010, kenbaar hebben gemaakt te gaan werken aan een nieuw verdeelmodel voor het Provinciefonds;
- de fondsbeheerders hierbij aangeven in het nieuw model een maatstaf voor vermogen te zullen opnemen en op deze wijze de opbrengsten van de verkopen van energiebedrijven in de berekeningen voor verdeling te zullen meenemen;
- de fondsbeheerders aangeven hiermee recht willen doen aan het uitgangspunt dat overheden in gelijke omstandigheden een gelijke financiële uitgangspositie hebben;
- de fondsbeheerders voorts aangeven in het nieuwe verdeelmodel ook het rekentarief Motorrijtuigenbelasting te willen betrekken.

Constaterende dat,

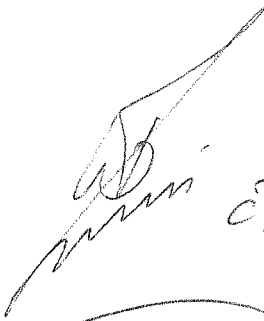
- De Staten van Brabant begrip hebben voor een periodieke heroverweging van de parameters die ten grondslag liggen aan de verdeling van het Provinciefonds, waarbij deze heroverweging gebaseerd moet zijn op de kernopgaven zoals in het profiel van de provincies weergegeven;
- Het IPO-bestuur niet tot een gedragen voorstel is gekomen.
- De Staten bij Bestuursakkoord Rijk-Provincies hebben ingestemd met een afroaming van in totaal 800 mln verdeel over 4 jaar (aandeel Noord-Brabant ruim 100 mln) uit het Provinciefonds, waartegenover decentralisatie van taken naar de provincies zou staan. Deze decentralisatie is nog niet (volledig) uitgevoerd. Desalniettemin vindt nu een nieuw aanslag plaats van 300 mln structureel op het Provinciefonds;
- Ten aanzien van de vermogenspositie geldt dat vermogens niet alleen bij provincies maar ook bij gemeenten aanwezig zijn en om die reden het eenzijdig corrigeren binnen het Provinciefonds voor deze vermogens in plaats van tot grote gelijkheid juist tot een grotere ongelijkheid tussen provinciale gebieden in Nederland leidt;
- Vermogens die in het verleden zijn ontstaan en bestemd niet betrokken kunnen worden. Dit leidt tot verdere rechtsongelijkheid.
- Een dergelijke correctie bovendien belonend werkt voor die provincies die in affaires als Icesave en Ceteco vermogen verloren hebben;
- Er al zeer grote verschillen bestaan in Nederland voor wat de gemiddelde bedragen die per inwoner (Randstadstad ca € 1900 per inwoner, Regioprovincies ca €1300 per inwoner, Noord-Brabant ca. € 1200 per inwoner) in een provinciaal gebied neerslaan uit hoofde van algemene en specifieke uitkeringen zoals bijvoorbeeld de zogenaamde F(onds) E(conomische) S(timulering)- en cultuurgelden;
- Provinciale belastingen ook al in ruime mate verevend en genivelleerd worden in het huidige verdeelmodel van het Provinciefonds en een mogelijke verdergaande nivellering de in Grondwet en Provinciewet beoogde provinciale autonomie ernstig ondergraaft;

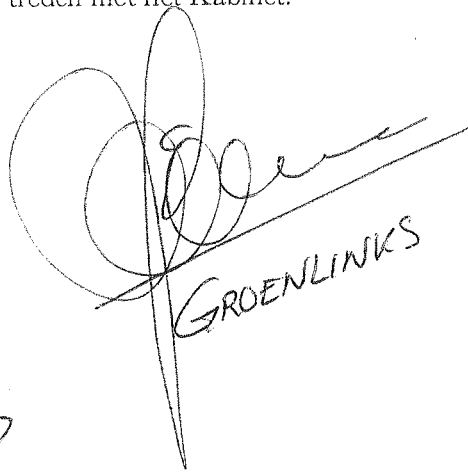
Sprekend uit dat,

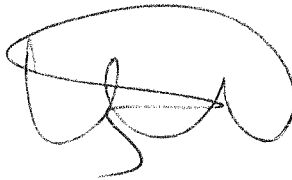
Noord-Brabant een krachtige economische motor in en voor Nederland is en wil blijven en geen nieuw
wingewest wenst te worden,

Verzoeken Gedeputeerde Staten,

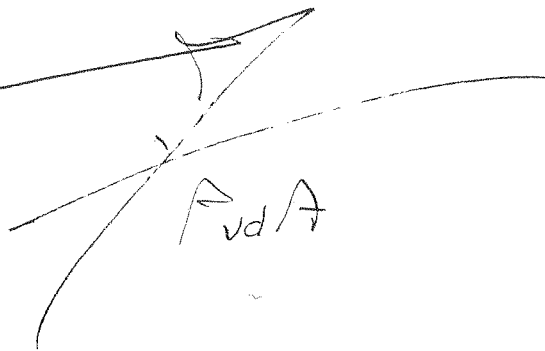
Met dezelfde overtuigingskracht en vasthoudendheid als afgelopen twee jaar, en met inzet van alle
daarvoor benodigde middelen, bovenstaande constatering en standpunten van Provinciale Staten
van Noord-Brabant kenbaar te maken aan de Fondsbeheerders en alle andere relevante partijen en
daartoe waar mogelijk en noodzakelijk krachten binnen en buiten Noord-Brabant te bundelen, en
hierbij zonedig rechtstreeks in overleg te treden met het Kabinet.

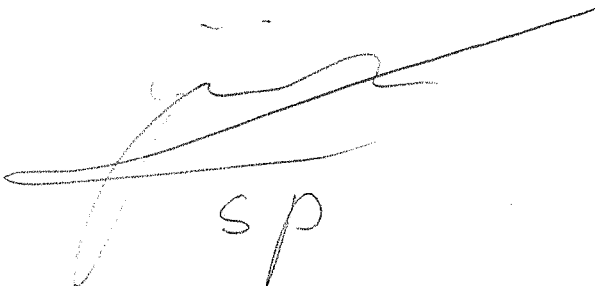

CDA

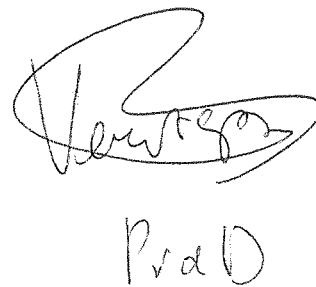

GROENLINKS

D66

VVD

PvdA

SP

PvdD

Aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
mevrouw drs. A. Th. B. Bijleveld-Schouten
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp

Kabinetsstandpunt advies Raad voor de financiële verhoudingen

Geachte mevrouw de staatssecretaris,

In 2008 is tussen Rijk en provincies een bestuursakkoord gesloten, uitgaande van een versterking van de rol van de provincies in het regionale omgevingsbeleid. Zoals in het bestuursakkoord vastgelegd, staat samenwerking centraal, maar wel vanuit een eigen beleidsagenda en een open financiële huishouding.

De uitdaging anno 2010 is om daarin tot vervolgstappen en een aanscherping te komen. De provincies hebben hiervoor een profiel opgesteld dat tevens moet leiden tot substantiële besparingen. In de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 23 april jl. is hier uitgebreid over gesproken. Daarbij is in grote meerderheid een motie aangenomen waarin Provinciale Staten hun bezorgdheid uitspreken over de plannen met betrekking tot het provinciefonds, inclusief de herverdeling. Die motie, die wij hier bijvoegen, brengen wij graag onder uw aandacht.

Wij erkennen de financiële problematiek van het Rijk en willen als provincie(s) daarin een reële bijdrage leveren. Waar we echter niet mee kunnen leven, is het voornemen om een maatstaf voor vermogens op te nemen. Het vermogen van de provincie(s) voert terug op tientallen jaren investeren in energiebedrijven, onder meer door een terughoudend dividendbeleid en actief aandeelhouderschap gericht op het borgen van het publieke belang. Eigen provinciaal beleid, inclusief het afzien van dividend en kosten van actief aandeelhouderschap, heeft Essent in staat gesteld te groeien. Goed beleid moet worden beloond en niet bekort. Onverteerbaar is dat dit door Brabant opgebouwd en opgebracht vermogen nu naar andere provincies vloeit, die in sommige gevallen veel minder prudent hebben gehandeld. De Financiële-verhoudingswet gaat juist vanwege het eigen beleid uit van een verdelingsneutrale verwerking.

Datum

25 mei 2010

Ons kenmerk

-

Uw kenmerk

2010-0000196551

Contactpersoon

drs. T. Schulpen

Directie

Middelen

Telefoon

(073) 681 26 07

Bijlage(n)

1

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis of met de treintaxi.

Bovendien gaat het om geld dat is opgebracht door de burgers en het is aan de burgers niet uit te leggen als provincies tegen elkaar worden uitgespeeld zonder daarbij ook de vermogens van de grote steden en overige inkomensstromen naar decentrale overheden te betrekken. Dat is meten met twee maten.

Datum

25 mei 2010

Ons kenmerk

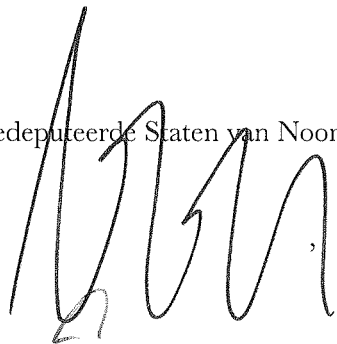
-

Het eigentijdse profiel van de provincie(s) vraagt om financiële slagkracht en autonomie. De voorstellen van de Rfv zijn daarmee niet te rijmen en verliezen de globaliteit uit het oog. Naar onze mening is het provinciefonds gebaat bij een beperkt aantal robuuste maatstaven, geënt op het nieuwe profiel van de provincies conform het advies van de Commissie Ladders en het bestuursakkoord Rijk-provincies met het accent op ruimte en economie. Hierbij kan gedacht worden aan, naast een substantiële vaste voet, inwonertal, oppervlakte en een economische parameter. Dan ook is het model politiek-bestuurlijk herkenbaar en uitlegbaar, wat het huidige model niet is.

Wij zijn sterk voorstander van vernieuwing en vereenvoudiging van de financiële verhoudingen en bereid om op basis van redelijkheid en billijkheid daarin onze verantwoordelijkheid te nemen. We zouden het zeer op prijs stellen om daarover met u op korte termijn een gesprek te hebben.

Onze reactie zenden wij tevens aan de minister van Financiën en in afschrift aan de voorzitters van de Tweede Kamerfracties.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

, voorzitter

, secretaris

Incidentele ombuigingen 2011(€ 23,3 mln plus € 10 mln)

Bijlage II

Vervangen door afzonderlijke bijlage (excel-tabel) (2 pagina's)

Ombuigingenpakket 2011 (€ 23,3 mln + extra € 10 mln)

Bijlage II

product- groep	productomschrijving		voorstel NJN2009	voorstel VJN2010
01.01	Bestuur, CdK en Griffie	Versobering PR en Communicatie		100.000
01.01	Bestuur, CdK en Griffie	Versobering PR en Communicatie		20.000
01.01	Bestuur, CdK en Griffie	Werkbudget Vertrouwen in Brabant		150.000
01.01	Bestuur, CdK en Griffie	Werkbudget Europa		50.000
01.05	BrabantStad/Grote Stedenbeleid	Ontwikkeling GSB / Stedelijk netwerk		20.250
02.03	Autobereikbaarheid BrabantStad	Investering DVM Brabant		108.000
02.03	Autobereikbaarheid BrabantStad	Kapitaallasten		450.000
02.04	Reg.bereikbaarheid, gebiedsgericht	Impuls verkeersveiligheid		400.000
02.04	Reg.bereikbaarheid, gebiedsgericht	DVM Stelpost BA		1.200.000
02.06	Reg.bereikbaarheid, prov.wegen	Verhandingen, groen en kunstwerken	1.000.000	1.000.000
02.90	Prov.verkeers- en vervoerplan	Onderzoeken mobiliteit		50.000
02.90	Prov.verkeers- en vervoerplan	Netwerkprogramma		39.703
02.90	Prov.verkeers- en vervoerplan	Werkbudget DVM		92.641
02.90	Prov.verkeers- en vervoerplan	Anders betalen voor mobiliteit		300.000
02.90	Prov.verkeers- en vervoerplan	Activiteitenbudget vernieuwing OV	-	670.000
03.01	Water algemeen	Stelpost WHP		15.000
04.01	Ecologie algemeen	Biodiversiteit	500.000	500.000
04.01	Ecologie algemeen	Frisse scholen (gezond verbouwen)		350.000
04.01	Ecologie algemeen	Overige kosten op milieugebied		50.521
04.01	Ecologie algemeen	Stelpost programmakosten milieuprogramma		612.092
04.03	Lucht/geluid /klimaat	Maatregelen luchtkwaliteit		14.000
04.03	Lucht/geluid/klimaat	Maatregelen luchtkwaliteit	800.000	800.000
04.03	Lucht/geluid/klimaat	Beperken klimaatverandering	500.000	500.000
04.04	Bodem	Verbeterprojecten. Buitengebied Streekplan		10.000
04.05	Landbouw	Initiëren duurzame ontwik.landbouw		19.066
04.06	Afval en grondstoffenbeheer	Programma kosten afvalstoffenbeleid		1.603
04.06	Afval en grondstoffenbeheer	Projecten hergebruik stortplaatsen	100.000	100.000
04.11	Proeftuinen	Uitv.plan, schoon zuinig en efficient vervoer		50.000
04.11	Proeftuinen	Het schone bedrijventerrein SB	200.000	120.000
05.02	Natuur	REVZ Beerze	700.000	700.000
05.02	Natuur	PMJP: soortenbescherming (od, pnb)	600.000	0
05.03	Landschap	PMJP: proeftuin Groene Woud (od, pnb)	500.000	500.000
05.03	Landschap	Stimuleringsregeling Sint-Oedenrode		100.000
05.03	Landschap	Groen in de stedelijke regio's		97.718
05.03	Landschap	Natte waterstaatswerken		48.935
05.03	Landschap	PMJP Kwaliteitsimpuls Landschap		236.445
05.03	Landschap	PMJP Kwaliteitsimpuls Landschap		31.065
05.03	Landschap	PMJP Kwaliteitsimpuls Landschap		363.555
06.02	Brabant bruist	Uitfasering PIT		20.190
06.02	Brabant bruist	Opwaarderen en hetstr.bedrijventerreinen		300.000
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	Provinciaal steunpunt werkgelegenheid		150.000
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	Algemeen economisch beleid	750.000	818.738
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	REAP's	250.000	250.376
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	Regionaal arbeidsmarktbeleid	0	100.000
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	Sociaal-economisch onderzoek		450.000
06.04	Economie, algemeen en uitvoering	Uitvoeringskosten MTO/TROP		10.696

07.01	Samenleving	Vernieuwen en versnellen samen leven	750.000	750.000
07.02	Jeugd	Regionalisering/opvoedingsondersteuning	1.000.000	1.000.000
07.04	Sociale en culturele ontwikkeling	Inzicht en overzicht	500.000	500.000
07.01	Samenleving	Combifonds wonen-zorg-welzijn		150.000
07.01	Samenleving	Regionaal sociaal beleid		66.870
07.01	Samenleving	Ouderenbonden		12.740
07.01	Samenleving	GSB sociale veiligheid		250.000
07.01	Samenleving	Informele zorg		40.000
07.01	Samenleving	Subsidies voor sociale doeleinden		162.297
07.02	Jeugd	Zorgvernieuwing jeugdbeleid		900.000
07.02	Jeugd	Algemeen jeugdbeleid		440.000
07.03	Cultuur en sport	beleidsuitvoering archeologie		26.364
07.03	Cultuur en sport	Musea en verbinding met de samenleving		50.950
07.03	Cultuur en sport	Restauratie monumenten beheersverg.NRF		60.000
07.03	Cultuur en sport	Stelpost musea		566.319
07.03	Cultuur en sport	Subs. Stichting NB natuurmuseum		14.073
07.03	Cultuur en sport	Subsidie Archeologisch bodemonderzoek		80.646
07.03	Cultuur en sport	Subsidie Stichting Noord-Brabants museum		50.950
07.03	Cultuur en sport	Vergoeding rente aan NRF		389.579
07.03	Cultuur en sport	Verhalen van Brabant		50.950
07.03	Cultuur en sport	Sportnota		31.840
07.04	Sociale en culturele ontwikkeling	Comm. act. Cultuur, Educatie & Sport		22.790
07.04	Sociale en culturele ontwikkeling	Communicatie-activiteiten ZW		17.260
07.04	Sociale en culturele ontwikkeling	Knelpuntenbudget		2.772
07.04	Sociale en culturele ontwikkeling	Onderzoek en advies tbv ZWC		33.600
08.01	Ruimtelijke ontwikkeling	Prijsvraag sloop verrommelde locaties		1.250.000
09.01	Zonering landelijk gebied	Log'n, PMJP	5.000.000	0
09.01	Zonering landelijk gebied	Log'n, PMJP	0	3.000.000
09.90	Regievoering	Uitv.impuls reconstructie, BA 2007-2011	2.600.000	2.000.000
10.01	Wonen, subsidies en projecten	Starterswoningen	0	2.600.000
10.01	Wonen, subsidies en projecten	Starterswoningen		570.000
31.03	Stelpost BA 2007-2011	Programma Verbindend Brabant	6.300.000	6.300.000
31.03	Stelpost BA 2007-2011	Stelpost BA 2007-2011	1.200.000	0
subtotaal totaal			23.250.000	33.360.594
31.03.03		Stelpost inverdientaakstelling extra ombuigingen		23.250.000 10.110.594

Burap 2010-I: overzicht financiële afwijkingen**Bijlage IIIa**

Bij het opstellen van de bestuursrapportage 2010 zijn afwijkingen en knelpunten geconstateerd die binnen het begrotingskader vallen en die budgettair neutraal worden opgelost (tabel VIII, hoofdstuk 8). De afwijkingen (tabel a) betreffen hoofdzakelijk herprioriteringen en verschuivingen die binnen de begroting worden opgevangen (tabel b en c). Per saldo (bezien over 2010-2013) leiden de bijstellingen niet tot lastenverhoging.

Tabel VIII hoofdstuk 8: Mutaties in relatie tot bestuursrapportage 2010-I

Tabel	X € mln	2010	2011	2012	2013
	- is budgettair nadelig				
VIIIa.	Saldo opgeloste knelpunten binnen mj-begroting	-27,1	-7,9	-0,1	-
VIIIb.	Dekking d.m.v. herprioritering binnen mj-begroting	30,6	2,4	0,9	1,2
VIIIc.	Overige financiële dekking	-3,2	3,2	-	-
	Mutaties burap 2010-I	0,3	-2,3	0,8	1,2

Tabel VIIIa: Binnen begroting opgeloste knelpunten 2010 - 2012

Prod. groep	X € mln	2010	2011	2012	2013
	budgettair nadelig / lasten- c.q. budgetverhoging				
1.	01.03 Borging kwaliteit bestuursstructuur: integratie Oss-Lith	2,0	-	-	-
2.	02.01 OV: elektrisch rijden (technische aanpassing: middelen verschuiven van Economie naar Verkeer & Vervoer)	0,9	1,1	-	-
3.	02.06 Reg.bereikbaarheid: extra budget gladheidbestrijding	0,3	-	-	-
4.	02.90 PVVP: Dynamisch Verkeersmanagement (National Datawarehouse), correctie op eerdere aframing in 2009	0,1	0,1	-	-
5.	04.05 Biologische landbouw	-	0,1	-	-
6.	04.10 Handhaving: zwemwaterrichtlijn	-	0,6	-	-
7.	05.02 Natuur: EVZ's, ontsnippering en soortenbescherming	0,7	1,8	-	-
8.	05.02 rente voorfinanciering EHS (zie ook tabel IV)	0,6	1,4	-	-
9.	06.02 Brabant Bruist: procesmanagement BHB en Brabant Culturele Hoofdstad (van 2010 naar 2011)	-	1,8	-	-
10.	07.03 Cultuur en sport: inzet stelpost cultuur steunfuncties	1,2	-	-	-
11.	08.01 Ruimtelijke ontw.: Kanaalzone Oirschot naar 2012	-	-	0,1	-
12.	31.04 Stortingen in Reserve	21,3	1,0	-	-
	Opgeloste knelpunten binnen mj-begroting	27,1	7,9	0,1	-

Toelichting bij tabel:

De vermelde bijstellingen worden opgelost door middel van (her-)prioritering binnen de budgetten van de begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2013.

Ad 1. De provincie wil een bijdrage leveren aan de integratie van Oss en Lith door € 2 mln beschikbaar te stellen. Deze wordt gedekt door restant – van via Bestuursakkoord beschikbaar gestelde – middelen voor goedkope koopwoningen in te zetten (zie tabel b, regel 15). Eind 2009 was al gebleken en aan de Commissie RM medegedeeld dat de realisatie van goedkope koopwoningen goed loopt, maar niet overeenkomt met de provinciale ambities.

Ad 3. Vanwege de strenge winter hebben de werkelijke kosten van gladheidbestrijding in 2010 het beschikbare budget overschreden. Voor € 0,3 mln wordt dit binnen de begroting opgelost en het restant tekort is opgenomen in tabel IX (Financiële knelpunten).

Ad 4. Voor Dynamisch verkeersmanagement is vanwege aangegane verplichtingen in de periode 2010-2012 € 0,2 mln extra nodig die in 2011 wordt afgedekt (tabel b, regel 2).

Ad 6. In 2011 wordt éénmalig € 0,6 miljoen als compensatie ontvangen voor implementatie van de zwemwaterrichtlijn ter dekking van de éénmalige extra kosten (borden badzones en overige kosten), zie ook tabel b, regel 7.

Ad 7. Doordat in 2009 geen subsidieplafonds voor soortenbescherming en ontsnippering zijn gepubliceerd en er meer aanvragen dan beschikbaar budget zijn ontvangen, is er een knelpunt van ongeveer € 0,7 mln in 2010 en 2011. Dekking heeft plaats via tabel b, regel 4 en 8.

In 2009 hebben PS bij de najaarsbrief besloten tot een verhoging van het budget voor ecologische verbindingzones (EVZ's). Voor een deel daarvan (€ 1,8 mln) moest nog dekking worden gevonden. Zie daarvoor tabel b, regel 8 (GIOS: € 1,5 mln en kwaliteitsimpuls landschappen).

Ad 8. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5. Dekking van dit deel heeft plaats uit de middelen kwaliteitsimpuls landschappen, zie tabel b, regel 8.

Ad 9. Voorgesteld wordt om middelen door te schuiven naar 2011 vanwege het doorvoeren van het goedgekeurde projectplan in het kader van Brabant Culturele Hoofdstad (BCH), zie tabel b, regel 10.

Ad 10. Verdeling van de Stelpost Steunfuncties (zie tabel b, regel 13).

Ad 12. Betreft extra storting in reserves of verschuivingen tussen reserves:

- Storting in BMIT voor € 1,5 mln vanwege inlossing bezuiniging bij najaarsnota 2009. Dekking is te vinden in tabel b, regel 3.
- Storting Reserve IAB-4 € 4 mln: Mede in het licht van de kredietcrisis heeft er een accentverschuiving plaatsgevonden binnen het Programma Dynamisch Brabant. De prioriteiten zijn meer komen te liggen op 'versterken innovatievermogen van MKB' en 'arbeidsmarkt'. Dit betekent lagere investeringen in

- nieuwe energieprojecten (06.02, tabel b, regel 10 voor € 1,7 mln) en broedplaatsen (06.03, tabel b, regel 11 voor € 2,3 mln);
- Storting van € 13 mln in Reserve OP-Zuid ten behoeve van het afdekken van het tekort. Hiervoor was bij de voorjaarsnota 2009 nog € 18 mln opgenomen in de Reserve regionale structuurversterking. Nu wordt € 12,5 mln verschoven tussen de betreffende reserves (tabel b, regel 17), terwijl € 0,5 mln wordt gedekt uit het maatregelenpakket (tabel b, regel 9).
Daarnaast wordt een bedrag van € 1,85 mln (2010 € 1 mln en 2011 € 0,85 mln) gestort in de Risicoreserve voor het afdekken van de overcommitting Oost – Brabant door OP-Zuid. Dekking daarvan vindt plaats via 06.06 R&D kenniswerkers (zie tabel b, regel 9);
 - Er zijn vanuit het Ministerie van Economische Zaken extra middelen beschikbaar gesteld. Dat vraagt om additionele provinciale cofinanciering. Voorstel is om ten laste van 06.06 R&D kenniswerkers in 2010 € 1 mln en in 2011 € 0,15 mln in de Reserve Picken in de Delta te storten, waaruit deze cofinanciering kan worden gefinancierd (tabel b, regel 9).

Tabel VIIIb: Dekking van knelpunten d.m.v. prioritering binnen meerjarenbegroting

Prod.	X € mln	2010	2011	2012	2013
Groep	- is budgettair nadelig of besteding				
1.	02.06 Reg.bereikbaarheid: extra inkomsten gladheidbestrijding	0,3	-	-	-
2.	02.90 PVVP t.g.v. DVM en t.l.v. ABVM	-	0,2	-	-
3.	03.03 Opp.waterkwantiteit: afw.kanaal Beneden-Donge	2,1	-	-	-
4.	03.04 Grondwaterkwaliteit: 'In het zicht van de Haven'	0,1	-	-	-
5.	04.05 Verbrede landbouw (Regeling jonge agrariërs)	0,1	-	-	-
6.	04.06 Afval – en grondstoffenbeheer	0,1	-	-	-
7.	04.10 Handhaving: zwemwaterrichtlijn (extra inkomsten)	-	0,6	-	-
8.	05.03 Landschap: GIOS / kwaliteitsimpuls landschap	0,8	0,6	0,9	1,2
9.	06.01 Beroepsbevolking met talent t.g.v. reserve OP-Zuid, Reserve Picken in de Delta en Risicoreserve	2,5	1,0	-	-
10.	06.02 Brabant Bruist: t.g.v. Reserve IAB-4 en verschuiving van 2010 naar 2011	3,5	-	-	-
11.	06.03 Schone, slimme en concurrerende economie: t.g.v. Reserve IAB-4 en elektrisch rijden	4,3	-	-	-
12.	07.03 Cultuur en sport: t.b.v. toevoeging Reserve OP-Zuid	0,8	-	-	-
13.	07.04 Sociaal culturele ontw.: inzet stelpost steunfuncties	1,2	-	-	-
14.	08.01 Ruimtelijke ontw.: Kanaalzone Oirschot naar 2012	0,1	-	-	-
15.	10.01 Wonen: goedkope koopwoningen	2,0	-	-	-
16.	31.02 Vrijval voorziening faunaschade	0,2	-	-	-
17.	31.04 Onttrekking uit Reserve regionale structuurversterking t.g.v. Reserve OP-Zuid	12,5	-	-	-
	Dekking d.m.v. herprioritering binnen mj- begroting	30,6	2,4	0,9	1,2

Tabel VIIIc: Inzet stelpost Bestuursakkoord en administratief technische overhevelingen

Prod.	X € mln	2010	2011	2012	2013
Groep	- is budgettair nadelig of besteding				
31.03	Inzetstelpost bestuursakkoord	-	4,3	-	-
01.01	Provinciebestuur, CdK en Griffie: t.g.v. Merk Brabant	-1,2	-	-	-
01.03	Borging kwaliteit bestuursstructuur: t.g.v. Één Brabant	-0,6	-	-	-
07.01	Zorg en Welzijn: t.g.v. Sociale veiligheid	-0,4	-1,0	-	-
90.01	Concernbeleid, advies en Control: t.g.v. bedrijfsvoering	-0,7	-0,1	-	-
90.04	Gemeenschappelijke diensten: t.g.v. digitale werkvloer	-0,3	-	-	-
	Administratieve overheveling van Middelen	-	-	-	-
01.01	Provinciebestuur, CdK en Griffie: communicatie	1,8	1,4	1,4	1,5
90.01	Concernbeleid, advies en Control: communicatie	-1,8	-1,4	-1,4	-1,5
	Overige financiële dekking	-3,2	3,2	-	-

Overzicht aankopen en bestedingen ten laste van grondbank **Bijlage IIIb**
(periode januari t/m april 2010)

Gerealiseerde aankopen t/m april 2010

Uitgaven Grondbank-doelstelling	Prestatie	Bedrag
Aankoopplannen	52,6 ha	4.294.200
LOG's	0,2 ha	459.160
Strategische aankopen Ruimte voor Ruimte	0,3 ha	212.550
Strategische aankopen	1 woning	366.714
Deelnemingen	-	65.895
Streekrekening	22,1 ha	3.571.521
VIV-regeling	-	145.537
Subtotaal		9.115.577
Inkomsten		
Aankoopplannen	-	2.270
LOG's	0,2 ha	133.773
Strategische aankopen Ruimte voor Ruimte	-	2.907
Strategische aankopen	-	2.480
VIV-regeling	-	73.624
Subtotaal		215.054

Aangegane aankoopverplichtingen t/m april 2010

Uitgaven Grondbank-doelstelling	Prestatie	Bedrag
Aankoopplannen	48,6 ha	4.988.203
LOG's	-	510.516
Strategische aankopen Ruimte voor Ruimte	5,0 ha	2.083.333
Strategische aankopen	6 woningen 28,4 ha	4.881.580
Deelnemingen	-	68.190
Streekrekening	0,9 ha	173.645
VIV-regeling		1.847.249
Subtotaal		14.552.716

In het eerste kwartaal 2010 is gestart om de grondexploitatie van bovenstaande doelstellingen op te zetten. Bij de begroting 2011 / Burap-II zullen we hierover rapporteren conform het format zoals opgenomen in het beheerstuut Ontwikkelbedrijf.

Terugverdiencapaciteit Ruimte voor Ruimte

Voor elke ruimte-voor-ruimte-kavel die in ontwikkeling wordt genomen betaalt de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) de provincie € 100.000 vermeerderd met de rentelasten vanaf 1 juni 2004. De opbrengsten zijn ter dekking van de sloopvergoedingen die zijn uitgekeerd in het kader van de Regeling beëindiging veehouderijen. Per 31 mei 2010 diende nog € 81,4 miljoen aan sloopkosten te worden terugverdiend. Daarnaast heeft de provincie zich middels een verbrede aanpak verplicht tot een investering van maximaal € 60 miljoen in de sanering van glastuinbouw en de sloop van ongewenste bebouwing in het buitengebied. Per 31 mei 2010 is € 10,8 miljoen uitgegeven aan deze verbrede aanpak. In totaal dient € 141,4 miljoen te worden terugverdiend via ruimte-voor-ruimte.

Ervan uitgaande dat de ontwikkelingsmaatschappij jaarlijks 150 ruimte voor ruimte-kavels verkoopt, zijn alle investeringen in het kader van (de verbrede aanpak) ruimte voor ruimte in 2019 terugverdiend. Gelet op de huidige economische tegenwind kan de verkoop van ruimte-voor-ruimte-kavels minder voorspoedig verlopen. Op dit moment heeft de provincie reeds de opbrengst van 120 kavels in het vooruitzicht welke op korte termijn kan oplopen naar 300 kavels gelet op de in de verkoop te komen locaties.

Beëindigingsregeling intensieve veehouderijen (BIV)

Met de subsidieregeling beëindiging intensieve veehouderijen wordt invulling gegeven aan de afwaartse beweging van intensieve veehouderijen rondom natuurgebieden. Voor de realisatie van dit doel is bij bestuursakkoord 2007-2011 € 16 mln beschikbaar gesteld. Bij de bespreking van de tweede openstelling van de subsidieregeling (BM-08036) in de Commissie BM van 26 februari jl. is toegezegd de huidige uitputting van het budget bij voorjaarsnota 2010 in beeld te brengen.

Ten behoeve van de eerste openstelling van de subsidieregeling is gerekend met een budgettair beslag van circa € 4,5 mln. Per 1 mei jl. is circa € 0,4 mln uitgegeven aan de beëindiging van drie intensieve veehouderijen. Verder zijn al 13 overeenkomsten tot beëindiging ondertekend waarmee een bedrag van € 2,5 mln is gemoeid. Voor de tweede openstelling van de regeling is een subsidieplafond van € 6,5 mln ingesteld. Hiervoor hebben circa 75 ondernemers zich gemeld.

Uitwerking amendement “Intensivering lokaal hulpaanbod jeugd”

Bij de bespreking van de notitie Uitwerking amendement “Intensivering lokaal hulpaanbod jeugd” (ZWC-0828) op 21 mei jl. heeft de Commissie ZWC gevraagd om aanvullende informatie over de inzet van de middelen van het amendement (in totaal € 11 mln). De commissie heeft hierbij gevraagd om inzicht in de op te stellen subsidie-regeling te bespreken in de commissievergadering van 25 juni. Beoogd onderdeel van de regeling is de mogelijkheid van de regio’s om de beschikbare middelen naar behoefte vrij in te zetten binnen de looptijd 2010 tot en met 2012. Afhankelijk van de ingediende aanvragen zal een verschuiving tussen jaarschijven noodzakelijk zijn. Bij de najaarsbrief zal een eventueel benodigde begrotingswijziging worden voorgelegd.

Het investeringschema is zoals gebruikelijk opgebouwd uit 3 componenten:

- A. Stand bij de najaarsbrief 2009 (inclusief wijzigingen nadien);
- B. Mutaties op het investeringschema;
- C. Stand bij de voorjaarsnota 2010 (A en B opgeteld).

Ad A. In de kolom 2015 zijn de basisvolumes vermeld voor het programma verkeer en vervoer, zoals deze ook hebben gegolden bij de start van de bestuursperiode 2007-2011.

Ad B. De mutaties in het investeringschema betreffen hoofdzakelijk verschuivingen, zowel tussen enkele investeringsproducten (vertikaal) als tussen jaarschijven (horizontaal). Over 2009-2015 heeft met betrekking tot de categorieën provinciale investeringen en bijdragen aan investeringen door derden per saldo een verhoging plaats met € 0,6 mln. Dit is de resultante van:

- een verschuiving van € 12,0 mln voor verbeteren en bouwen (02.05) van provinciale investeringen naar de categorie investeringsbijdragen aan derden;
- omgekeerd vershuift € 0,2 mln voor vervangingsinvesteringen (02.06);
- in 2009 is besloten om het krediet voor het Noordbrabants museum te verhogen met € 2,4 mln (PS 09/09);
- het krediet voor het provinciehuis wordt verhoogd met € 0,5 mln, hetgeen verband houdt met de huisvesting van de directie E&M en uitbreiding van de noodstroomvoorziening en sprinklerinstallatie. Hier tegenover staat de verkoop van het kantoorpand te Heeswijk-Dinther.
- verder worden enkele neerwaartse bijstellingen doorgevoerd, waaronder € 3,6 mln op het onderdeel infraprojecten in voorbereiding.

Ad C. In paragraaf 6.3 wordt voorgesteld de boekwaarde van provinciale bijdragen aan investeringen door derden van de balans te halen en ten laste te brengen van de algemene reserve. Toekomstige investeringsbijdragen worden direct betaald uit de exploitatie of reserves. Na besluitvorming over de voorjaarsnota zal het investeringschema overeenkomstig worden aangepast, waarbij de categorie investeringsbijdragen aan derden komt te vervallen.

Investeringschema 2010-2015

BIJLAGE IV

A. Stand Najaarsnota 2009 (incl. wijzigingen nadien)

Netto-uitgaven x € 1.000

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	basis 2015	totaal 2010-2015
1.	Provinciale investeringen									
	<u>Verkeer en vervoer /regulier plus € 88,4 mln uit investeringsimpuls</u>									
02	Verbeteren en bouwen	24.900	30.200	32.889	12.200	24.200	12.200	12.200		123.889
02.05	Voorbereiding projecten	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500		15.000
02.05	Grondverwerving infrastructuur	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	2.626	2.400		19.026
02.06	Vervangingsinvestering	8.500	8.000	8.000	7.400	7.400	7.400	7.400		45.600
	<u>Investeringsimpuls € 400-88,4 mln plus overige incidenteel</u>									
02.05	Benuiten	450	200	165	162	300	300			1.127
02.05	N-261	-	-	-	1.900	43.700	48.400			94.000
02.03	DVM BrabantStad	1.049	3.908	3.200	2.685	-	-			9.793
02.05	Infraprojecten in Voorbereiding	1.600	2.091	2.000	2.000	2.000	2.000			10.091
02.06	Materieel provinciale wegen	340	401	353	218	694	326			1.992
02.06	Steunpunten en districtskantoren	50	1.800	1.800	1.296	-	-			4.896
	<i>Subtotaal verkeer en vervoer</i>	<i>42.889</i>	<i>52.600</i>	<i>54.407</i>	<i>33.861</i>	<i>84.294</i>	<i>75.752</i>	<i>24.500</i>		<i>325.414</i>
03/04/05	<u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>									
04.10	Milieu-meetwagens	340	-	-	-	-	-	-		-
	<u>Jeugd, cultuur en samenleving</u>									
07.03	Verbouwing Noordbrabants Museum	902	10.985	10.985	4.591	-	-	-		26.561
07.03	Onvoorzien Noordbrabants Museum	-	972	972	486	-	-	-		2.430
	<u>Bedrijfsvoering en Alg. financieel beleid</u>									
90.04	Provinciehuis	1.685	3.500	-	-	-	-	-		3.500
90.04	Beveiliging	257	-	-	-	-	-	-		-
	Totaal provinciale investeringen	46.073	68.057	66.364	38.938	84.294	75.752	24.500		357.905
2.	Provinciale bijdrage aan investeringen door derden									
	<u>Verkeer en vervoer</u>									
02	Verbeteren en bouwen	-	-	-	-	-	-	-		-
02.05	Vervangingsinvestering	1.000	2.000	2.000	-	-	-	-		4.000
02.04	Gebiedsgerichte aanpak	1.592	12.690	52.910	8.308	-	-	3.800		77.708
02.02	Goederenvervoer	750	34.900	1.600	1.000	-	-	-		37.500
02.07	OV-Netwerk	2.700	28.700	17.350	2.300	-	-	-		48.350
02.03	DVM gezamenlijke verkeerscentrale	-	5.000	-	-	-	-	-		5.000
02.03	Bereikbaarheid	6.400	44.533	31.233	17.918	3.500	-	-		97.184
03/04/05	<u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>									
03.02	Dijkverzwaring	130	270	-	-	-	-	-		270
05.02	Natuur en recreatiegebieden	-	-	-	-	5.828	-	-		5.828
05.02	Relatienota 1e fase	-	-	-	-	15.021	-	-		15.021
05.02	Relatienota 2e fase	-	-	-	-	183	-	-		183
05.02	Grondverwerving Natte natuurparels (NNP)	500	500	500	-	-	-	-		1.000
05.02	Verw. en intr. Robuuste Verbinding (RV)	2.000	3.054	3.940	3.161	5.927	-	-		16.082
09	<u>Revitalisering landelijk gebied</u>									
09.01	Verplaatsing IV ILG PNB	-	-	-	-	-	-	-		-
	Totaal inv.bijdragen aan derden	15.072	131.647	109.533	32.687	30.459	3.800	3.800		308.126
3.	Geldleningen / voorfinancieringen									
31.02	Agio aangekochte obligaties	187.663	-	-	-	-	-	-		-
09.01	Ruimte voor Ruimte	630	700	-	-	-	1.400	-		700
06.04	Rentedragende lening BOM	10.000	-	-	-	-	-	-		-
10.01	Woningbouwproductie in kredietcrisis	16.174	26.736	33.834	43.570	17.406	22.499	-		64.235
06.01	Lening BOM Spin-off	4.000	3.700	3.700	-	-	-	-		7.400
06.03	Lening MKB-bedrijven	5.000	20.000	-	-	-	-	-		20.000
07.03	Crisisleningen monumenten	1.500	2.500	4.000	-	-	-	-		6.500
02.01	Lening Arriva	-	-	-	-	-	-	-		-
06.04	Energieleningen particuliere eigenaren	-	-	-	-	-	-	-		-
06.04	Energieleningen woningverhurende partijen	-	-	-	-	-	-	-		-
05.03	Lening Het Groene Woud	-	-	-	-	-	-	-		-
31.02	Vordering Enexis	554.903	-	-	-	-	-	-		-
06.02	Agio Br.Herstructureringsmij Bedrijventerr. (BHB)	-	-	-	-	-	-	-		-
	Totaal geldleningen / voorfinanciering	779.870	53.636	41.534	43.570	17.406	23.899	-		97.435
	Totaal investeringsplanning	841.015	253.340	217.431	115.195	97.347	51.853	28.300		763.466

B. Mutaties investeringsschema

Netto-uitgaven x € 1.000

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	basis 2015	totaal 2010:2015
1. Provinciale investeringen								
02 <u>Verkeer en vervoer /regulier plus € 88,4 mln uit investeringsimpuls</u>								
02.05 Verbeteren en bouwen	4.920	7.080	-	-	12.000	12.000	-	7.080
02.05 Voorbereiding projecten	1.737	-	1.737	-	-	-	-	1.737
02.05 Grondverwerving infrastructuur	3.218	-	-	-	592	2.626	-	3.218
02.06 Vervangingsinvestering	4.768	4.932	-	-	-	-	-	4.932
<u>Investeringsimpuls € 400-88,4 mln plus overige incidenteel</u>								
02.05 Benutten	165	85	85	68	70	70	237	165
02.05 N-261	-	-	-	-	-	-	-	-
02.03 DVM BrabantStad	391	-	391	-	-	-	-	391
02.05 Infraprojecten in Voorbereiding	157	91	-	334	2.000	2.000	-	3.757
02.06 Materieel provinciale wegen	57	67	-	-	-	-	605	672
02.06 Steunpunten en districtskantoren	5	1.500	1.500	104	1.400	1.400	1.297	1.201
<i>Subtotaal verkeer en vervoer</i>	<i>-5.194</i>	<i>-3.757</i>	<i>-2.761</i>	<i>506</i>	<i>-13.262</i>	<i>8.704</i>	<i>2.139</i>	<i>-8.431</i>
03/04/05 <u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>								
04.10 Milieumeetwagens	229	229	-	-	-	-	-	229
07 <u>Jeugd, cultuur en samenleving</u>								
07.03 Verbouwing Noordbrabants Museum	302	1.124	848	339	-	-	-	63
07.03 Onvoorzien Noordbrabants Museum	-	828	1.188	414	-	-	-	2.430
90 <u>Bedrijfsvoering en Alg. financieel beleid</u>								
90.04 Provinciehuis	196	2.971	3.664	-	-	-	-	693
90.04 Beveiliging	235	235	-	-	-	-	-	235
Totaal provinciale investeringen	-6.156	-6.560	2.939	1.259	-13.262	8.704	2.139	-4.781
2. Provinciale bijdrage aan investeringen door derden								
02 <u>Verkeer en vervoer</u>								
02.05 Verbeteren en bouwen	12.000	-	-	-	-	-	-	-
02.06 Vervangingsinvestering	164	-	-	-	-	-	-	-
02.04 Gebiedsgerichte aanpak	1.054	10.114	24.610	7.372	3.240	2.830	-	1.054
02.02 Goederenvervoer	18.294	18.294	-	-	-	-	-	18.294
02.07 OV-Netwerk	1.944	14.556	4.700	11.800	-	-	-	1.944
02.03 DVM gezamenlijke verkeerscentrale	-	5.000	2.000	3.000	-	-	-	-
02.03 Bereikbaarheid	37	34.633	5.783	27.354	13.100	-	-	38
03/04/05 <u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>								
03.02 Dijkverzwaren	2	270	-	-	-	-	-	270
05.02 Natuur en recreatiegebieden	6	5.822	-	-	5.828	-	-	6
05.02 Relatienota 1e fase	4	15.025	-	-	15.021	-	-	4
05.02 Relatienota 2e fase	2	185	-	-	183	-	-	2
05.02 Grondverwerving Natte natuurparels (NNP)	500	-	-	500	-	-	-	500
05.02 Verw. en intr. Robuuste Verbinding (RV)	2.065	10.963	3.940	3.161	5.927	-	-	2.065
09 <u>Revitalisering landelijk gebied</u>								
09.01 Verplaatsing IV ILG PNB	11	-	-	-	-	-	-	-
Totaal inv.bijdragen aan derden	30.777	-30.644	-27.633	46.865	-10.619	2.830		-19.201
3. Geldleningen / voorfinancieringen								
31.02 Agio aangekachte obligaties	-	53.028	-	-	-	-	-	53.028
09.01 Ruimte voor Ruimte	70	70	-	-	-	-	-	70
06.04 Rentedragende lening BOM	-	-	-	-	-	-	-	-
10.01 Woningbouwproductie in kredietcrisis	9	3.264	3.834	3.197	2.804	4.368	29.650	40.589
06.01 Lening BOM Spin-off	4.000	2.000	2.000	-	-	-	-	4.000
06.03 Lening MKB-bedrijven	2.400	2.400	1.670	13.370	9.960	-	-	22.600
07.03 Crisisleningen monumenten	-	-	-	-	-	-	-	-
02.01 Lening Arriva	780	390	390	-	-	-	-	780
06.04 Energieleningen particuliere eigenaren	-	10.000	500	1.000	1.000	1.000	1.000	5.500
06.04 Energieleningen woningverhurende partijen	-	2.000	2.000	-	-	-	-	-
05.03 Lening Het Groene Woud	950	-	-	-	-	-	-	-
31.02 Vordering Enexis	-	-	-	-	-	-	-	-
06.02 Agio Br.Herstructureringsmij Bedrijventerr. (BHB)	9.650	9.937	5.000	-	-	-	-	14.937
Totaal geldleningen / voorfinanciering	5.041	82.169	1.394	17.567	13.764	5.368	30.650	13.426
Totaal investeringsplanning	29.662	44.965	26.088	30.557	37.645	6.166	28.511	10.556

C. Stand Voorjaarsnota 2010

Netto-uitgaven x € 1.000

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-2015
								basis	totaal
1.	Provinciale investeringen								
	<u>Verkeer en vervoer /regulier plus € 88,4 mln uit investeringsimpuls</u>								
02.05	Verbeteren en bouwen	19.980	23.120	32.889	12.200	12.200	24.200	12.200	116.809
02.05	Vorbereiding projecten	4.237	2.500	763	2.500	2.500	2.500	2.500	13.263
02.05	Grondverwerving infrastructuur	6.718	3.500	3.500	3.500	2.908	-	2.400	15.808
02.06	Vervangingsinvestering	3.732	12.932	8.000	7.400	7.400	7.400	7.400	50.532
	<u>Investeringsimpuls € 400-88,4 mln plus overige incidenteel</u>								
02.05	Benutten	285	115	250	230	230	230	237	1.292
02.05	N-261	-	-	-	1.900	43.700	48.400	-	94.000
02.03	DVM BrabantStad	658	3.908	3.591	2.685	-	-	-	10.184
02.05	Infraprojecten in Vorbereiding	1.757	2.000	2.000	2.334	-	-	-	6.334
02.06	Materieel provinciale wegen	283	468	353	218	694	326	605	2.664
02.06	Steunpunten en districts kantoren	45	300	300	1.400	1.400	1.400	1.297	6.097
	<i>Subtotaal verkeer en vervoer</i>	<i>37.695</i>	<i>48.843</i>	<i>51.646</i>	<i>34.367</i>	<i>71.032</i>	<i>84.456</i>	<i>26.639</i>	<i>316.983</i>
03/04/05	<u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>								
04.10	Milieumeetwagens	111	229	-	-	-	-	-	229
	<u>Jeugd, cultuur en samenleving</u>								
07.03	Verbouwing Noordbrabants Museum	600	9.861	11.833	4.930	-	-	-	26.624
07.03	Onvoorzien Noordbrabants Museum	-	1.800	2.160	900	-	-	-	4.860
	<u>Bedrijfsvoering en Alg. financieel beleid</u>								
90.04	Provinciehuis	1.489	529	3.664	-	-	-	-	4.193
90.04	Beveiliging	22	235	-	-	-	-	-	235
	Totaal provinciale investeringen	39.917	61.497	69.303	40.197	71.032	84.456	26.639	353.124
2.	Provinciale bijdrage aan investeringen door derden								
	<u>Verkeer en vervoer</u>								
02.05	Verbeteren en bouwen	12.000	-	-	-	-	-	-	-
02.06	Vervangingsinvestering	836	2.000	2.000	-	-	-	-	4.000
02.04	Gebiedsgerichte aanpak	2.646	22.804	28.300	15.680	3.240	2.830	3.800	76.654
02.02	Goederenvervoer	19.044	16.606	1.600	1.000	-	-	-	19.206
02.07	OV-Netwerk	756	14.144	22.050	14.100	-	-	-	50.294
02.03	DVM gezamenlijke verkeerscentrale	-	-	2.000	3.000	-	-	-	5.000
02.03	Bereikbaarheid	6.363	9.900	25.450	45.272	16.600	-	-	97.222
03/04/05	<u>Water / Milieu / Natuur, bos, landschap</u>								
03.02	Dijkverzwaring	128	-	-	-	-	-	-	-
05.02	Natuur en recreatiegebieden	6	5.822	-	-	-	-	-	5.822
05.02	Relatienota 1e fase	4	15.025	-	-	-	-	-	15.025
05.02	Relatienota 2e fase	2	185	-	-	-	-	-	185
05.02	Grondverwerving Natte natuurparels (NNP)	-	500	500	500	-	-	-	1.500
05.02	Verw. en intr. Robuuste Verbinding (RV)	4.065	14.017	-	-	-	-	-	14.017
	<u>Revitalisering landelijk gebied</u>								
09.01	Verplaatsing IV ILG PNB	11	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal inv.bijdragen aan derden	45.849	101.003	81.900	79.552	19.840	2.830	3.800	288.925
3.	Geldleningen / voorfinancieringen								
31.02	Agio aangekochte obligaties	187.663	53.028	-	-	-	-	-	53.028
09.01	Ruimte voor Ruimte	700	630	-	-	-	1.400	-	770
06.04	Rentedragende lening BOM	10.000	-	-	-	-	-	-	-
10.01	Woningbouwproductie in kredietcrisis	16.165	30.000	30.000	40.373	20.210	26.867	29.650	23.646
06.01	Lening BOM Spin-off	-	5.700	5.700	-	-	-	-	11.400
06.03	Lening MKB-bedrijven	2.600	22.400	1.670	13.370	9.960	-	-	2.600
07.03	Crisisleningen monumenten	1.500	2.500	4.000	-	-	-	-	6.500
02.01	Lening Arriva	780	390	390	-	-	-	-	780
06.04	Energieleeningen particuliere eigenaren	-	10.000	500	1.000	1.000	1.000	1.000	5.500
06.04	Energieleeningen woningverhurende partijen	-	2.000	2.000	-	-	-	-	-
05.03	Lening Hel Groene Woud	950	-	-	-	-	-	-	-
31.02	Vordering Enexis	554.903	-	-	-	-	-	-	-
06.02	Agio Br.Herstructureringsmij Bedrijventerr. (BHB)	9.650	9.937	5.000	-	-	-	-	14.937
	Totaal geldleningen / voorfinanciering	784.911	135.805	40.140	26.003	31.170	29.267	30.650	110.861
	Totaal investeringsplanning	870.677	298.305	191.343	145.752	59.702	58.019	211	752.910

Om de provinciale taken – behoudens beleidswijzigingen – op een gelijkblijvend niveau te kunnen blijven uitvoeren, wordt de meerjarenbegroting jaarlijks bijgesteld voor de loon- en prijsontwikkeling en kapitaalmarktrente. Dit geldt in principe voor alle programma-budgetten die worden gedekt uit de algemene middelen, voor zover althans sprake is van een loondeel en/of prijsdeel. Budgetten i.r.t. doeluitkeringen volgen het uitkeringsniveau van het Rijk. Investeringsvolumes blijven ongewijzigd, wel worden bij renteontwikkelingen de kapitaallasten bijgesteld (zie lastenontwikkeling bestaand beleid).

Als ijkpunten voor onze indexatie dienen de CPB-ramingen uit de Macro Economische Verkenning. Het betreft de volgende indicatoren:

- a. loonkostenontwikkeling: prijsmutatie beloning werknemers bij de overheid, exclusief jaarlijkse incidentele loonstijgingen;
- b. prijsontwikkeling: het zogenoemde IMOC-cijfer dat gerelateerd is aan de aankoop van goederen en diensten, afschrijvingen en verkopen van de overheid;
- c. index bruto overheidsinvesteringen (IBOI): gemiddelde prijsstijging van de bruto overheidsinvesteringen (m.n. infrastructuur);
- d. renteprognose: rente langlopend krediet (kapitaalmarktrente).

a. Loonkostenontwikkeling

In %	2010	2011 e.v.
Huidige begroting en meerjarenraming	1,25	1,25
Nieuwe meerjarenraming	1,75	1,75

b. Prijsontwikkeling

In %	2010	2011 e.v.
Huidige begroting en meerjarenraming	1,25	1,25
Nieuwe meerjarenraming	1,75	1,75

c. Index bruto overheidsinvesteringen (IBOI)

In %	2010	2011 e.v.
Huidige begroting en meerjarenraming	1,00	1,00
Nieuwe meerjarenraming	1,50	1,50

d. Rekenrente

In %	2010	2011 e.v.
Huidige begroting en meerjarenraming	3,50	3,50
Nieuwe meerjarenraming	3,50	3,50

Reserve IAB-4

Betreft omzetting Reserve IAB-3 in IAB-4.

Zie notitie EMG-1052 inzake Start fase 1 subsidieregeling innovatieve acties Brabant.

Doelstelling en gebruik

“IAB” staat voor het economisch programma Innovatieve Acties Brabant. IAB stimuleert innovatie en ondernemerschap door middel van kennis-, netwerk- en projectontwikkeling. De kern van het vierde IAB-programma (IAB-4) is het combineren van bedrijvigheid en gezondheidszorg, zoals innovatieve oplossingen voor chronische aandoeningen diabetes, COPD en dementie. Het IAB-4 ondersteunt de positie van Brabantse MKB-ers in de sectoren life sciences en medische technologie, food, high tech systemen en design. Hiermee wordt het concurrentievermogen van de Brabantse economie vergroot.

IAB-4 bestaat uit aanjaagprojecten en uitvoeringsprojecten. In december 2009 en maart 2010 is besloten een subsidieregeling voor aanjaagprojecten uit te voeren met een subsidieplafond van € 300.000. Voor 2011 zal een subsidieregeling worden opengesteld voor uitvoeringsprojecten op basis van de Omnibus Decentraal Regeling. Omdat deze projecten een looptijd hebben circa anderhalf jaar, wordt hiervoor tijdelijk een reserve ingesteld.

Het programmamanagement van IAB-4 is in handen van de NV Brabantse Ontwikkelings Maatschappij.

Toegestane minimumstand

€ 0.

Toegestane maximumstand

Niet van toepassing.

Toegestane maximale onttrekking

Conform uitgaven, inclusief voorbereidingskosten.

Voeding

Voor de dekking van de IAB-4- reserve uit het programma Dynamisch Brabant is de volgende begrotingswijziging voorgesteld:

+ € 4 mln	IAB-4 reserve
- € 2 mln	0001675; 2010
- € 1 mln	0001674; 2010
- € 300.000	0001673; 2010
- € 700.000	0001753; 2010

Voorts zal het restant van de reserve IAB-3 (saldo € 96.459) worden toegevoegd.

Opheffing

Als het programma IAB-4 is beëindigd (eind 2013).

Reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant

Reserve of voorziening:	reserve
Rentebijdrage:	nee
Saldo per 1-1-2010:	€ 0,-
Doelstelling en gebruik:	provinciale middelen voor de uitvoering van een sociaal kaderplan in het kader van de reductiemaatregelen en formatie-verschuivingen als gevolg van de Agenda van Brabant, begroot op een bedrag van € 2 mln per jaar van 2012 t/m 2015 (PS-voorstel 29/10, pag 13). Daarbovenop wordt € 0,2 mln op jaarbasis geraamd voor extra apparaatskosten i.v.m. verdere uitwerking van de Agenda. Totaalbedrag € 8.800.000
Toegestane minimumstand:	€ 0,-
Toegestane maximumstand:	ten bedrage van storting
Maximale onttrekking in enig jaar:	tot aan de minimumstand van € 0,-
Voeding (wijze en mate):	eenmalige storting ad € 8.800.000
Opheffing (initiatief en argumenten):	einde van de ombuigingsoperatie in het kader van de Agenda van Brabant.
Relaties met posten VD / GD / KD	
Inkomsten:	n.v.t.
Onttrekkingen:	1.000.620 Onttrekking reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant
Stortingen:	0.001.981 Toevoeging reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant
Uitgaven:	4.000.190 Agenda van Brabant
Instellingsbesluit:	voorjaarsnota 2010

